

Göteborg
V:a Frölunda 209
Ängås

Boplatsområde ystā

Inv.nr 49281

Fyndrapporter 1973

Göteborgs stadmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1973:4

Dok 27/74

Landskap: Västergötland

Härad:

Socken: Västra Frölunda

Gård/fastighetsbeteckning: 23:S 187 (V:a Fr 209)

Dnr 32/74

Datum 74-01-21

Inv.nr

Art, antal Flinta keramik bergartsredskap

Gåva. Köp. GAM fältarbete. Inlämnat för registrering.

Inlämnat av: Fältavd.

Boplatsfynd. Gravfynd. Depåfynd. Lösfynd.

Fyndomständigheter: Se Fyndrapporter 1973

Signatur: MN

Dnr 59/0923 21 JUNI 1975

V:Ä FRÖLUNDA 209

Riksantikvarieämbetet
Statens Historiska Museum
Box 5405
114 84 STOCKHOLM
Dnr 8509/73

Göteborgs arkeologiska museum
Skärgårdsgatan 4
414 58 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantikvarien vid föredragning den 15 oktober 1974
har beslutat, att fynden från undersökning å fastigh. 23:S 187
Ängås, Västra Frölunda sn, Vg, utförd av Stina Andersson

tillföres GAM

Fynden har ~~XXX~~ begärts av Eder. Fynden ej insända
av Eder

Stockholm den 15 oktober 1974

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad

VIA FRÖLUNDA 209

23 S-187 ÄNGÅS GÖTEBORG
BOPLATSOMRÅDE YNGRE STENÅLDER

23:S 187 ÄNGÅS GÖTEBORG BOPLATSOMRÅDE YNGRE STENÅLDER

Ett rikt neolitiskt kulturlager med flinta och keramik samt rester av en mesolitisk boplats.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Stadsäga 24711, Ängås, Göteborgs stad.

Grävningsorsak: Planerad bostadsbebyggelse.

Grävningstid: 8-16 augusti 1972.

Antal timmar i fält: 176 arkeologtimmar och 132 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: Inom det ca 900 kvm stora sonderingsområdet grävdes 30 provgropar och 30 meterrutor.

Platsledare: Stina Andersson.

NATURVETENSKAPLIGA BESTÄMMNINGAR

Benstämningar har utförts av fil kand Jan Ekman, Osteologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet (Exkurs 1).

C14 - analyser har utförts av Laboratoriet för radioaktiv datering i Stockholm. Tre kolprover har daterats (Exkurs 2).

TOPOGRAFI (fig 1-2, 9-10)

Undersökningsområdet låg på östslutningen av ett stort bergsparti kallat Korsåsen i Västra Frölunda i sydvästra delen av Göteborg (fig 1, 9, 10).

Området utgjordes av en sydostslutning som mot väster skyddades av en brant bergvägg och i nordost av en liten bergknalle (fig 2). I norr övergick området i plan skogbevuxen mark. Mot söder och sydost sluttade marken neråt mot den låga leriga dalgång, som utbreder sig mellan Korsåsen i väster och Toftåsen i öster, söder om Frölunda centrum (fig 1, 9).

Marken inom boplatsområdet var sandig och ganska blockrik. Flera stora stenar stack upp över markytan. Området har troligen inte varit uppodlat. Vid undersökningstillfället var platsen bevuxen med tät buskvegetation samt några stora lövträd och några granar.

Boplatsområdet låg ca 16-21 m över havet. Vid den tid under yngre stenålder då platsen var bebodd, stod havet ca 15 m högre än nu. Boplatsen utgjordes då av en liten väl skyddad sandig vik strax intill stranden och med endast mindre öar och skär utanför (fig 1).

Platsen låg inom ett boplatsrikt område med bl a flera yngre stenåldersboplatser. Högre upp på samma ås låg boplatsen 23:S 44 (fig 1, 9-10, se rapport i föreliggande årgång av Fyndrapporter). Österut på andra sidan dalgången (fig 10) har ett par neolitiska boplatser tidigare undersökts bl a den gropkeramiska boplatsen 23:S 16 (se rapport i föreliggande årgång av Fyndrapporter).

TIDIGARE FYND

I samband med undersökningen av 23:S 44 upptäcktes boplatsen genom att en stor mängd slagen flinta låg i stigen som gick genom området. Inga fynd har tidigare insamlats.

ARBETSBEKRYVNING

Inom området grävdes 30 provgropar. I anslutning till de fyndrikaste groparna grävdes 30 meterrutor i 10 cm skikt. Dessutom insamlades den flinta som var synlig i stigen ungefär mellan provgrop 9 och 27 (=ytblockning 1).

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Boplatsområdet hade ett relativt väl avgränsat mycket fyndrikt, delvis sotigt sandlager (=neolitiskt kulturlager), vilket i allmänhet låg omedelbart under grästorven.

Enstaka mesolitiska fynd tyder på att rester av en äldre boplats troligen fanns i den till största delen icke utgrävda ljusa sanden under det neolitiska kulturlagret.

I ytan av den ljusa sanden fanns fem sotfläckar (=anläggning 1-5).

Provgröpar (fig 2)

Samtliga provgropar innehöll ett mer eller mindre fyndrikt sandlager. Flera provgropar var mycket fyndrika med ett 100-tal slagna flintbitar. I ett 10-tal gropar kunde sotfärgning iakttagas (fig 2). Tre gropar innehöll keramik.

Genom provgrävningen kunde ett relativt väl avgränsat mycket fyndrikt och delvis sotfärgat område urskiljas (fig 2). Den relativa fyndfattigheten i groparna 11, 12, 16 och 17 kan troligen förklaras av att dessa gropar låg inom ett mycket stenigt område och att groparna till stor del upptogs av stora stenar. Utanför det fyndrika området avtog fyndmängden åt norr, öster, sydost och söder.

Meterrutor

Område A (fig 2)

Meterruta 7-9, 11-14, 16-20, 22-25

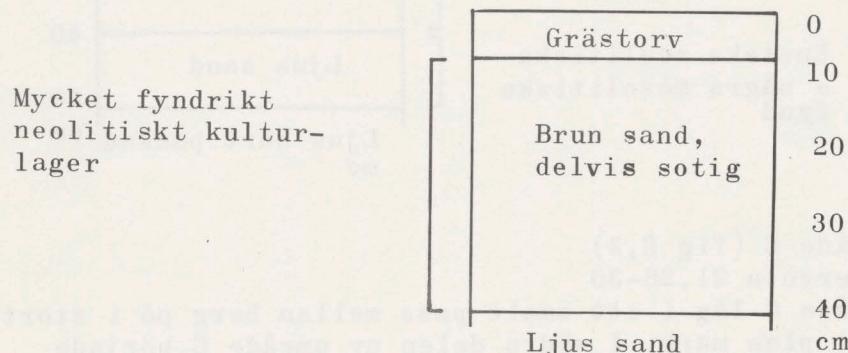
Område A låg i den steniga sydostslutningen på

båda sidor om stigen.

Under den 5-7 cm tjocka grästorven fanns ett 20-40 cm, i allmänhet 30 cm, tjockt lager av brun delvis svagt sotfärgad sand innehållande en stor mängd fynd, både flinta och keramik, tillhörande den neolitiska bosättningen. Fynden låg i hela detta lager från omedelbart under grästorven ner till ytan av den underliggande ljusa sanden som började 30-40 cm djupt under markytan. Flera ca 0,5 m stora stenblock låg i den fyndrika sanden. De låg troligen naturligt ner i den ljusa sanden med ytan ungefär i markytans nivå.

Endast några enstaka klart mesolitiska fynd påträffades inom område A, färre än inom område B och D. Detta kan förklaras av att meterrutorna i område A endast grävdes ner till ytan av den ljusa sanden, i vilken resterna av den mesolitiska bosättningen kan ha legat (jfr framför allt område D).

Profilskiss

Område B (fig 2)

Meterruta 1-6

Område B låg i den svaga sydslutningen strax intill bergskanten i väster.

Omedelbart under grästorven fanns ett mycket fyndrikt, delvis sotigt och i övre delen moigt ca 40 cm tjockt sandlager. Sanden var sotigast 20-40 cm djupt under markytan. Här fanns också enstaka skörbrända 0,1 m stora stenar. Sanden i område B var inte så sotig som i områden C och D, men betydligt sotigare än i område A.

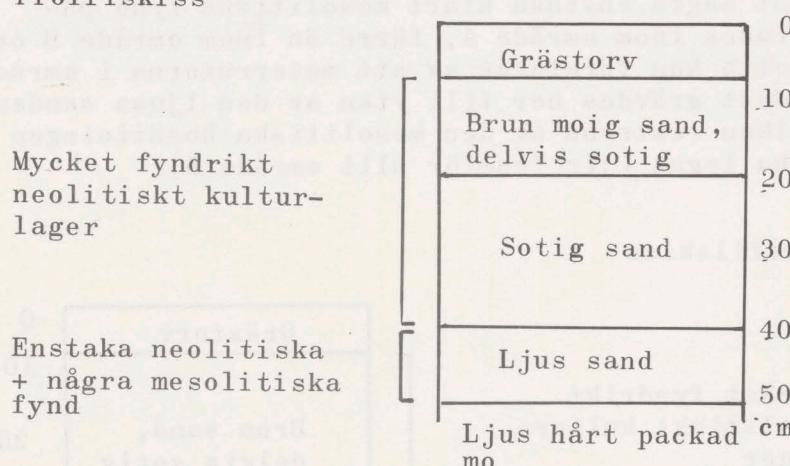
I meterruta 6:s nordöstra hörn fanns en ca 0,5 m stor och 0,1 m tjock kolkoncentration med några skörbrända stenar. Den låg mellan 0,3 och 0,4 m under markytan. Kol från denna koncentration har C14-daterats till 2 960-110 f Kr.

Den största fyndkoncentrationen låg mellan 10 och 40

cm djupt under markytan. Fynden utgjordes till största delen av flinta, som nästan genomgående var klart slagen. I övre delen av sandlagret (främst i den bruna, respektive sotiga sanden) var flintan icke svallad (neolitisk). I den undre ljusare delen av sanden ner mot den underliggande troligen fyndtowma ljusa hårt packade mon fanns blandat neolitisk icke svallad flinta och mesolitisk svallad delvis vitpatinerad flinta, varibland några redskap.

Dessa meterrutor grävdes ner till eller obetydligt ner i den ljusa hårt packade mon.

Profilskiss

Område C (fig 2,3)

Meterruta 21,26-30

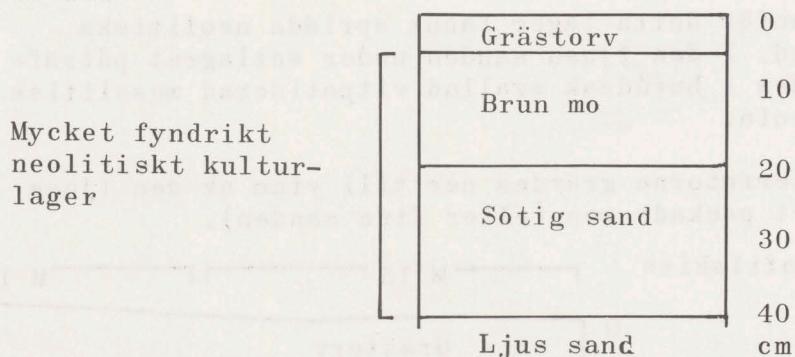
Område C låg i ett smalt pass mellan berg på i stort sett plan mark. I södra delen av område C började dock marken slutta neråt mot sydost.

Det fyndrika neolitiska lagret bestod här av ett 10-15 cm tjockt brunt molager ovanpå ett 20 cm tjockt sotigt sandlager. Detta var här mycket sotigt och innehöll mycket sten, främst i norra delen. Stenarna var i allmänhet 0,1 m stora och skörbrända, rundade och skarpkantade.

De flesta fynden låg mellan 5 och 30 cm djupt under markytan.

Inom område C påträffades endast ett fåtal klart mesolitiska föremål. Detta kan troligen på samma sätt som i område A förklaras av att dessa meterrutor endast grävdes ner till ytan av den ljusa sanden, i vilken mesolitiska boplatser kan ha funnits.

Profilskiss

I den underliggande ljusa sanden fanns fem sotfläckar (anläggning 1-5, fig 3). De framträddes i ytan av den ljusa sanden, därvid ca 40 cm djupt under markytan. Anläggning 1-3 genomgrävdes i sin helhet. Av anläggning 4 och 5 genomgrävdes endast de delar som låg inom de undersökta meterrutorna (fig 3).

Anläggning 1, rund 0,3 m i diam och 0,05 m tjock med rundad botten. Den bestod av sotig sand.

Anläggning 2, rund, 0,3 m i diam och 0,05 m tjock med något oregelbunden botten. Den bestod av sotig sand.

Anläggning 3, rund, 0,5 m i diam och 0,1 m tjock med rundad botten. Den bestod av sotig sand med några kolbitar (ej tillvaratagna.)

Anläggning 4, troligen rund, endast delvis framgrävd, 0,4 m i diam och 0,1 m tjock med rundad botten. Den bestod av sotig sand med några små skörbrända stenar, några kolbitar (ej tillvaratagna) och en del slagen flinta (fynd 162).

Anläggning 5, troligen rund, endast delvis framgrävd, 0,4 m i diam och 0,1 m tjock med rundad botten. Den bestod av sotig sand med några kolbitar (ej tillvaratagna).

Område D (fig 2)

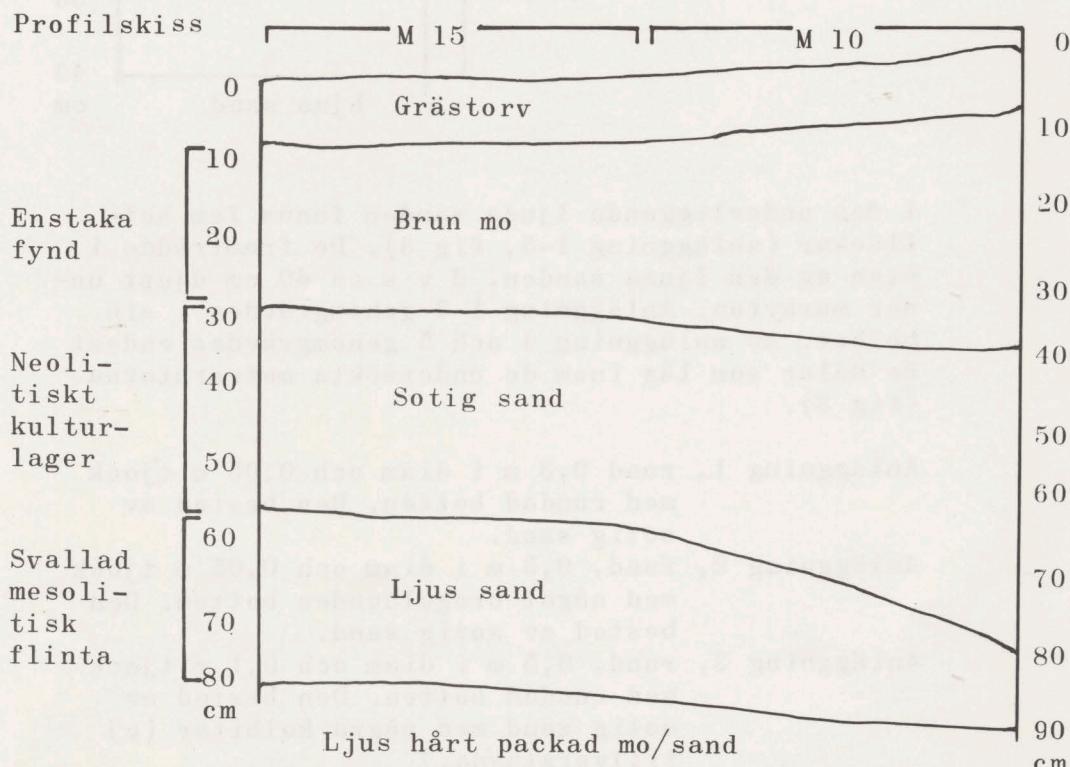
Meterruta 10 och 15

Område D låg på den plana marken i norr strax intill det stora bergspartiet i väster. Området låg troligen i norra utkanten av det fyndrika boplatssområdet.

De flesta neolitiska fynden låg i ett 0,25-0,4 m tjockt mycket svart och sotigt sandlager med delvis ganska tätt med skörbrända 0,1 m stora stenar, främst i meterruta 10. Detta fyndrika lager började ca 0,3-0,4 m djupt under markytan. I den bruna mon

ovanför detta lager fanns spridda neolitiska fynd. I den ljusa sanden under sotlagret påträffades i huvudsak svallad vitpatinerad mesolitisk flinta.

Metterrutorna grävdes ner till ytan av den ljusa hårt packade mon (eller fina sanden).

Geologisk tolkning

Den geologiska tolkningen är oklar. På grund av stor tidsbrist grävdes aldrig något riktigt djupt schakt för att kontrollera lagerföljden.

Den ljusa hårt packade och troligen fyndtomma mon i botten på område B och D kan eventuellt ha avsatts under den senglaciale regressionen²⁾. Det däröver liggande tjocka sandlagret skulle i så fall i varje fall troligen till största delen ha avsatts under den postglaciale trans- och regressionen.

Är denna tolkning riktig kan de mesolitiska svallade fynden ha kommit från en högre upp på berget belägen boplats. När havet under den postglaciale transgressionen steg upp över området till 25 m över nuvarande havsyta, drogs fynden i så fall ner och inlagrades i sanden. En annan möjlighet är att de undre svallade fynden tillhör en äldre boplats direkt på platsen.

När stranden under den postglaciale regressionen sjunkit ner till ca 15 m över nuvarande havsyta och stranden alltså stod strax nedanför boplatsen (fig 1) slog sig en grupp människor ner på den sandiga

slutningen. Resterna från denna bosättning utgör det sotiga fyndrika kulturlagret.

Fynd spridning (fig 4-8, tabell 2-3)
 De äldre, mesolitiska, fynden var relativt fåtaliga. De låg främst i den undre ljusa sanden i område B och D. Troligen fanns rester av den mesolitiska bosättningen även i motsvarande lager i område A och C men dessa utgrävdes inte.

Huvuddelen av fynden tillhörde en yngre, neolitisk, bosättning. Dessa fynd låg i ett delvis sotigt ca 30 cm tjockt sandlager omedelbart under torven. Den största fyndkoncentrationen fanns ca 5-30 cm djupt under markytan med undantag av område D, där de flesta fynden låg djupare (tabell 2,3).

Det mycket fyndrika kulturlagret var relativt jämnt spritt över området. I den norra delen (område D) avtogs dock fynden något (fig 4-8). En del meterrutor var mycket fyndrika med upp till 1 600 flintavslag och ett 60-tal flintredskap i en enda ruta. Även keramiken var ganska jämnt spridd över området (fig 6). Också i detta fall var fyndmängden mindre i den norra delen (område D). Den ornerade och oornerade keramiken visade ungefär samma spridningsbild. Ornerad keramik fanns i samtliga rutor utom i en (meterruta 15).

Antalet i huvudsak neolitiska redskaps typer var mycket stort i varje meterruta (fig 8), i genomsnitt betydligt större än i den i fråga om fyndsammansättning mycket likartade boplatsen 12:S 160 på Hisingen (se rapport i föreliggande årgång av Fyndrapporter, fig 14).

SAMMANFATTNING AV HEZA FYNDMATERIALET

F l i n t a

Knackstenar

Knackstenar	2 st
-------------	------

Kärnor

Kärnor	36
--------	----

Kärnfragment	3
--------------	---

Kärna av slipat redskap	1
-------------------------	---

Konisk kärna	1
--------------	---

Cylindrisk spänkärna	1
----------------------	---

Mikrospänkärnor, koniska	2
--------------------------	---

Mikrospänkärna, fragment	1
--------------------------	---

Knutor	346
--------	-----

Knuta med knackspår	1
---------------------	---

Kärnredskap, tillhuggna

Kärnyxor	2
----------	---

Tillslaget flintstycke, kärnyxa?	1
----------------------------------	---

Tillslaget flintstycke, yxa?	1
------------------------------	---

Kärnredskap, tillhuggna	
Tillslaget flintstycke-	
yxfragment?	1 st
Tillslagna flintstycken	8
Kärnredskap, flathuggna	--
Kärnredskap, slipade	
Fragment av slipat redskap	1
Avslagsredskap, tillhuggna	
Skivyxa	1
Skivyxa?	1
Skivyxa, fragment	1
Skivyxa, fragment?	1
Skivmejsel	2
Skrapor	94
Skrapa eller kniv	2
Knivar	44
Kniv, fragment?	1
Tvärpilar, hela och fragment	179
Tvärpil av slipat avslag	1
Förarbete till tvärpil	61
Förarbete till tvärpil?	9
Förarbete till tvärpil, fragment?	1
Förarbete till tvärpil av slipat	
redskap	1
Mikrolit	1
Mikrolit, fragment	1
Skivborr	1
Avsl m ret spets	5
Avslag med retusch	299
Ryggspan	1
Kärnuppfriskningsavslag	10
Avslagsredskap, flathuggna	--
Avslagsredskap, slipade	
Avslag av slipat redskap	30
Avslag av slipat redskap?	1
Avslag av slipat redskap med ret	2
Obearbetade avslag	28008
Övrig flinta	12505
B e r g a r t	
Knackstenar	5
Knackstenar?	15
Knacksten eller malsten	10
Slipade fyrsidiga yxor	2
Slipade fyrsidiga yxor, eggfragm	3
Slipad yxa	1
Slipad yxa, fragment	1
Slipade redskap, fragment	3
Slipade redskap, fragment?	6
Slipsten, fragment	1
Sten med slipspår?	1
Sänksten	1
Avslag	7
Avslag (av slip redskap?)	1
Avslag?	3
Tillknackad sten?	1
Liten rund sten	1

A v s l a g a v k v a r t s ?	1 s t
Ö v r i g t	
Keramik, ornerad	876 gr
Keramik, oornerad	5483
Bränd lera	17
Brända ben	9
Kol	105

FYNDBeskrivning

De mesolitiska fynden utgörs till största delen av svallad och delvis vitpatinerad flinta, däribland ett 40-tal redskap. Dessa utgörs av kärnor och knutor, kärn- och skivyxor, mikroliter, avslag med retusch samt tillslagna flintstycken. Möjligent hör också någon enstaka skrapa eller kniv till de mesolitiska fynden.

Ett 10-tal svallade kärnor samt ett par knutor förekommer. Här ibland finns ett par närmast konska mikrospånkärnor samt fragment av ytterligare en mikrospånkärna. En hel och en fragmentarisk mikrolit (fig 11-12) samt några kärnyxor (fig 14) och skivyxor (fig 15) bör tillhöra den mesolitiska bosättningen. Dessutom finns två skivmejslar (fig 13).

De neolitiska fynden utgörs till största delen av keramik och flinta. Även ett mindre antal föremål av bergart förekommer.

Huvuddelen av keramiken utgörs av små oornerade skärvor. Största hopsatta skärvan är 4x6 cm stor. Godstjockleken varierar mellan 5 och 10 mm. De flesta skärvorna är 7-8 mm tjocka. En del skärvor innehåller ganska stora magringskorn. Några få oornerade kantskärvor förekommer.

Den ornerade keramiken utgörs likaså vanligen av mycket små skärvor. Största hopsatta skärvan är 5x6 cm stor. Godstjockleken varierar också här mellan 5 och 10 mm. Bland de ornerade skärvorna finns dock fler tunnare skärvor än bland de oornerade. Detta gäller främst kantskärvorna.

Kärlformerna är svåra att urskilja. En skärva som fynd 62 (fig 46) tyder på att trattbägare bör ha funnits. En ganska stor del av de ornerade skärvorna utgörs av kantbitar, vilket kan tyda på att orneringen till stor del är koncentrerad till halssens övre del, men även mer yttäckande ornering på halsen förekommer (fig 33). Ornering uppe på själva mynningskanten är ganska sällsynt (fig 19, 38, 44).

Orneringen är till största delen utförd i snör- och tvärsnoddteknik. Den vanliga snörneringen domineras och finns på mer än hälften av samtliga ornerade skärvor (se tabell). Olika typer

av intryck är också vanligt. Några få skärvor är ornerade med dragna linjer och streck, varav en med streck i kryss.

Antal skärvor med olika typer av ornering:

A. Snörornering (fig 16-28)	
a. Tätt ställda horisontella linjer	55
b. Vertikalt ställda intryck	13
c. Rutmönster av korsande linjer	4
d. Både horisontella och vertikala ej korsande intryck	9
e. Övriga	8
Summa	89
B. Tvärsnodd (fig 29-34)	
a. Horisontella linjer	10
b. Korta stämpelintryck	17
Summa	27
C. Intryck (fig 38-45)	30
D. Linjer (fig 46-47)	6
E. Streck (fig 35-36)	7
F. Kryssstreck (fig 37)	1
Summa	160

A. Snörorneringen är som regel gjord med en fin tråd. Intrycken är ofta grunda.

De flesta skärvorna (55 st) är ornerade med ofta tätt ställda horisontella linjer i snörteknik (a, fig 16-21). De flesta skärvorna är små och obestämbara med en eller flera linjer. Ett 10-tal kantskärvor visar att halsen ibland varit ornerad med upp till sju horisontella linjer strax under mynningskanten (fig 16). Ibland har snörlinjerna grupperats två och två (fig 20). En enda kantskärva har ornerats uppe på själva mynningskanten med små tvärställda intryck (fig 19).

Vertikalt ställda snörintryck (b) finns på 13 skärvor. De flesta skärvorna är små och svårbestämbara. I några fall består orneringen av en rad kortare eller längre streck vid mynningskanten (fig 24). Även skärvan fynd 144 (fig 25) kan tillhöra denna grupp med vertikala streck vid mynningskanten.

Rutmönster av korsande linjer i snörteknik (c) finns på fyra skärvor. Grovleken på snöret och avståndet mellan linjerna tyder på att minst tre olika kärl haft denna typ av ornering (fig 22-23).

Både horisontella och vertikala ej korsande snörintryck (d) finns på 9 st skärvor. Av dessa är 8 st kantskärvor med en rad korta vertikala streck närmast mynningskanten och därunder flera horisontella linjer. De vertikala strecken kan sitta glest (fig 26) eller tätt (fig 27). Ibland är de ordnade i par (fig 28).

Hos en liten grupp små skärvor (8 st) kan man nu inte avgöra om snörintrycken varit horisontella eller vertikalt placerade på kärlet (e).

B. Ornering i tvärsnoddteknik förekommer sammanlagt på 27 st skärvor. Av dessa är flera ornerade med horisontella linjer (a, fig 29-30). Skärvorna är dock som regel så små att det ofta är svårt att avgöra om intrycken varit horisontellt eller vertikalt placerade.

En stor grupp (17 st) är ornerade med korta stämpelintryck i tvärsnoddteknik (b). Sex skärvor har vertikalt placerade intryck i vertikala rader i yt täckande mönster med början omedelbart under mynningskanten (fig 31,33). Två bitar är troligen bukskärvor med en horisontell rad av vertikalt eller snett ställda intryck på bukens övre del (fig 34). En skärva visar troligen övergången mellan hals och buk med yt täckande horisontella intryck på halsen och vertikala intryck på bukens övre del (fig 32). Kantskärvornas utformning samt stämpelintryckens olika längd tyder på att troligen minst två kärl varit ornerade på detta sätt.

C. Intryck av olika typer förekommer på 30 st skärvor. Av dessa är ett 10-tal ornerade med ett oregelbundet närmast bågformat stämpelintryck (fig 42-44). Någon eller några enstaka skärvor är ornerade med ovala intryck (fig 45), bågformade intryck (fig 38) respektive små runda dubbelintryck (fig 39). I enstaka fall är orneringen utförd med snedställd pinne (fig 41) eller ett rörformat föremål (fig 40).

D. Sex skärvor är ornerade med dragna linjer, troligen vertikalt placerade. I ett fall är det klart fråga om vertikal linjeornering på bukens övre del (fig 46). En annan bukskärva har troligen grupper av längre och kortare vertikala linjer (fig 47).

E. Kortare dragna streck förekommer på sju skärvor. Av dessa är fyra kantbitar med en rad av vertikalt eller snett ställda streck strax under mynningskanten (fig 35-36).

F. En enda skärva är ornerad med en krysstäreckradd (fig 37).

Flinstan, som tillhör den neolitiska bosättningen, är inte svallad. Den är nästan genomgående slagen, även den övriga flintan. Avslagen domineras klart över den övriga flintan. Det finns mer än dubbelt så många obearbetade avslag som övrig flinta.

Bland avslagen, som ofta är ganska små, finns endast ett fåtal spån.

Bland de drygt 1 000 flintredskap, som påträffats, domineras kärnor/knutor, obestämbara avslag med retusch, tväreggade pilspetsar samt förarbeten till sådana, skrapor, knivar och fragment av slipade redskap.

Kärnor är vanligen ganska oregelbundna och ibland ensidiga. Gränsdragningen mot knutor är ofta svår. En kärna är konisk, en annan utgörs av en cylindrisk spänkärna.

De mer eller mindre oregelbundna runt om slagna knutorna domineras klart över kärnorna med plattform. En knuta har använts som knacksten.

De obestämbbara avslagen med retusch är av olika storlek och form. Bland dessa kan bl a finnas fragment av skrapor, knivar och tvärpilar. En del kan eventuellt utgöra förarbeten till tvärpilar.

De tväreggade pilspetsarna är av växlande form och storlek. Någon indelning i typer har inte gjorts på grund av svårigheten med gränsdragningen och den stora mängden övergångsformer som tycks finnas.

Stora variationer i storlek förekommer (fig 48-73). Längden varierar mellan 1,2 och 3,6 cm. De flesta tvärpilarna är mellan 1,4 och 3,1 cm långa. Medeltalet ligger på 2,1 cm. De flesta pilspetsarna är tunna, men även några ganska tjocka finns.

Eggarna kan vara sneda (t ex fig 59,67,71) eller raka (t ex fig 48,64), dvs vinkelräta mot pilens längdriktning. De sneda eggarna domineras. Nacken är vanligen bred (t ex fig 64,68), men även mer eller mindre spetsig nacke förekommer ofta (t ex fig 63,70).

Smalsidorna är raka, konkava eller konvexa. Både raka och konkava sidor är vanligt. De raka sidorna är dock något vanligare. Ofta är en sida konkav och den andra rak. Mera sällan är båda sidor klart konkava (fig 48,68). Konvexa smalsidor förekommer endast i enstaka fall och då endast med en sida konvex och den andra rak eller konkav (fig 58). Konvexa smalsidor brukar annars ³⁾ vara ett utmärkande drag för neolitiska tvärpilar.

En ganska vanlig form är relativt smala jämnbreda pilspetsar med raka smalsidor, rak egg och bred nacke (t ex fig 69).

Retuschen på smalsidorna är nästan genomgående slagen från avspaltingssidan. Endast på ett 10-tal pilar har båda smalsidornas retusch slagits mot avspaltingssidan. Något vanligare (ett 30-tal fall) är växlande slagriktning, d v s retuschen på ena sidan har slagits från avspaltingssidan och på den andra mot avspaltingssidan. I några fall (ca 20 st) har retuschen på en och samma smalsida slagits från två håll.

De tväreggade pilspetsarna är gjorda dels av spånlignande avslag med en eller flera ryggar, dels av skärvor av olika typ. En enda tvärpil är gjord av ett slipat avslag.

Ett 70-tal avslag med retusch har sorterats som för arbete till tvärpilar (fig 74-78). Några är ganska osäkra och i en del fall kan det röra sig om fragment av färdiga tvärpilar eller eventuellt fragment av andra redskaps typer. Dessa förarbeten har endast en retuscherad smalsida i motsats till de färdiga tvärpilarna med två retuscherade sidor. Trots detta kan de ju ha använts som tvärpilar. Retusch på båda sidor kanske i vissa fall inte ansågs nödvändig.

Tvärpilarna på denna boplats har troligen tillverkats dels av avlånga avslag eller spån, dels av korta breda avslag, ibland med gångjärnstopp⁴⁾. Detta har givit upphov till flera olika typer av förarbeten.

De avlånga avslagen eller spånen retuscherades troligen fögst i ena kortsidan (fig 74, Beckers förarbete I⁵⁾). Därefter bröts den retuscherade delen av och resultatet blev ett tvärpilsliknande stycke med en retuscherad smalsida och en brotptyta (fig 75, Beckers förarbete II⁵⁾). Hos andra typer av förarbeten med en retuscherad och en oretuscherad smalsida består den sistnämnda av en slagyta med slagbula (fig 77), en rundad gångjärnstopp (fig 78) eller en vanlig spetsig topp (fig 76). Dessa tre varianter är ofta gjorda av korta breda avslag. Ett par färdiga tvärpilar, som är gjorda av avslag med gångjärnstopp, har en liten del av den rundade toppen kvar. I övrigt har smalsidesretuschen tagit bort rundningen.

Den vanligaste typen av förarbete är här den med en brotptyta (fig 75). Ganska vanliga är också de avlånga förarbetena (fig 74) och de med en retuscherad och en spetsig sida (fig 76). De två övriga typerna (fig 77, 78) förekommer endast i några få fall.

S k r a p o r n a utgörs till allra största delen av skivskrapor av mycket växlande storlek och form (fig 79-81). Endast någon enstaka spånskrapa förekommer. Skrapet är kan vara låg (fig 79) eller hög (fig 80). Vanligen är eggen konvex, men även rak egg förekommer. Två avslag med snedställd rak egg (fig 82) kan ha använts som skrapa eller kniv.

K n i v a r n a (fig 83-86) utgörs av avlånga avslag med en vass obearbetad längsida. Den andra längssidan är mer eller mindre konvex och försedd med en brant retusch längs hela eller en del av sidan. Retuschen är vanligen slagen bara från ett håll, från avspalningssidan, någon enstaka gång från två håll.

D e s l i p a d e f l i n t r e d s k a p e n utgörs till största delen av små avslag av slipade redskap av svårbestämbar typ. Några slipade avslag har bearbetats vidare. En tvärpil och ett förarbete till tvärpil är gjorda av slipade avslag. Två slipade avslag har retusch. Ett fragment av ett slipat redskap har använts som kärna.

Bland b e r g a r t s f ö r e m å l e n domineras knackstenarna. De utgörs av rullstenar med knackspår i ändarna. Några har en plan slät yta. Dessa kanske kan ha använts som malstenar.

Bergartsyxorna utgörs av två hela och tre fragment av slipade fyrsidiga yxor av närmast tjocknackig (fig 88) respektive tunnbladig typ (fig 87). En liten fint slipad fragmentarisk yxa har endast antydan till smalsidor (fig 89). En yxa med delvis vittrad yta och slipat eggparti liknar mest en trinduxa med spetsig nacke (fig 90). Förutom dessa klara yxor och yxfragment finns ett 10-tal mer eller mindre säkra små fragment av slipade redskap av obestämbar typ.

Dessutom finns bl a ett 10-tal mer eller mindre säkra avslag av bergart, ett fragment av en slipsten samt en sänkestens (fig 91).

Några bitar b r ä n d l e r a förekommer. Ett par av dessa har pinnavtryck.

D e b r ä n d a b e n e n har inte kunnat bestämmas (Exkurs 1).

SAMMANFATTNING

Undersökningen omfattade ett boplatssområde med en mycket rikt givande neolitisk bosättning samt spridda rester av en mesolitisk boplats.

Omedelbart under grästorven fanns ett ca 30 cm tjockt delvis sotigt sandlager med en stor mängd

slagen flinta, där ibland en hel del redskap bl a tväreggade pilspetsar. I detta kulturlager låg dessutom ganska mycket keramik, varav en del ornerad. Detta mycket rika fyndskikt härrörde från den yngre neolitiska bosättningen.

I den ljusa sanden på ca 0,5 m djup under markytan fanns rester av en äldre mesolitisk boplats med svallad slagen flinta. Dessa fynd kan ha tillhört en äldre bosättning direkt på platsen. En annan möjlighet är att denna flinta under den postglaciale trans- och regressionen drogs ner tillsammans med sanden från en högre upp på berget belägen boplats.

I varje fall de yngre fynden härrör troligen från en liten fångstboplats, som legat på en sandig väl skyddad sydsluttnings strax intill stranden på en ö i ett dåtida skärgårdslandskap (fig 1).

DATERING OCH UTVÄRDERING

De äldre mesolitiska svallade fynden är troligen från tiden före den postglaciala transgressionen, dvs före ca 5 000 f Kr⁶⁾.

En del av fynden i det rika yngre kulturlagret är klart neolitiska. Detta gäller bl a keramiken, de slipade bergartsyxorna samt de sli- pade flintavslagen. Även tvärpilarna, som i enstaka fall är gjorda av slipade avslag, skraporna och knivarna liksom större delen av kärnorna, knutorna och avslagen med retusch bör höra hemma i denna tid.

Den rika förekomsten av tväreggade pilspetsar är ovanlig för en västsvensk boplats. Tidigare var endast en större tvärpilsboplats känd i Västsverige, nämligen den neolitiska Runsåsboplatsen (även kallad Hallehög) i Onsala socken i norra Halland⁷⁾. Samma år som Ängåsboplatsen upptäcktes undersöktes ytterligare en plats med ett mycket stort antal tvärpilar. Denna boplats, som låg i Lilleby, Björlanda på Hisingen inom Göteborgs stad, är även i fråga om sammansättningen av övriga redskaps typer mycket lik Ängåsboplatsen (12:S 160, se rapport i föreliggande årgång av Fyndrapporter, bl a diagrammet). Tväreggade pilspetsar är inte kända på någon västsvensk mesolitisk boplats annat än i enstaka exemplar.

I fråga om flintföremålens sammansättning tycks Ängåsboplatsen, liksom Lillebyboplatsen, ha stora likheter med den nyligen undersökta boplatsen i Alby i Hulterstad socken på Öland⁸⁾. Även här tycks tvärpilar⁹⁾, skrapor, knivar och runt om slagna kärnor dominera.

Ängåsboplatsen är svår att närmare datera inom neolitikum. Den slipade fyrsidiga bergartsyxan av

tjocknackig typ (fig 88) tyder på en datering till mellanneolitikum (MN). De slipade flintavslagen är svårbestämbara. Även den ornerade keramiken är svår att säkert datera.

Keramiken från Ångås har nära motsvarigheter på andra platser i Västsverige. Liknande sammansättning av keramik ornerad med främst linjer i snörteknik men även dragna linjer finns också på ett par boplatser på Hisingen inom Göteborg, vid Tången i Tuve¹⁰⁾ och Skogome i Säve¹¹⁾. På den ovannämnda boplatserna vid Runsås i Onsala socken finns förutom ett stort klart¹²⁾ gropkeramiskt material även denna typ av keramik¹³⁾. Mycket likartad snörorn erad keramik finns också på en boplat i norra Bohuslän, vid Västerby i Tanums socken¹⁴⁾.

Skärvorna med flera horisontella linjer i snörteknik (fig 16-18)¹⁴⁾ har exakta motsvarigheter på alla fyra platserna¹⁵⁾. Även i Skogome är linjerna ibland ordnade i par liksom här (fig 20)¹⁵⁾. Rutmönster av linjer i snörteknik (fig 22-23) finns på enstaka skärvor både i Skogome¹⁶⁾ och Västerby¹⁷⁾. Kantskärvor med överst vertikala streck och därunder horisontella linjer allt i snörteknik (fig 26-28) finns på alla fyra platserna¹⁸⁾.

Delar av trattbägare ornerade med vertikala linjer¹⁹⁾ på buken (fig 46-47) finns flera i Skogome¹⁹⁾ och enstaka i Tången.

Skärvor med ornering i tvärnoddteknik eller med olika slag av intryck förekommer, men är inte så vanligt, på de andra platserna. Skärvorna med den yttäckande stämpelorneringen i tvärnoddteknik (fig 31-34) har ingen direkt motsvarighet på de övriga västsvenska boplatserna. Vissa likheter har de med en del skärvor inom den snörkeramiska gruppen på Siretorpsboplatsen i Blekinge²⁰⁾. Här finner man bl a också horisontell snörlinjeornering²¹⁾ samt rutmönster av korsande linjer i snörteknik²²⁾. Keramiken på Siretorpsboplatsen är dock i allmänhet grövre än på Ångåskeramiken. Detsamma gäller också en del av keramiken på Runsås liksom på en del andra tidiga östsvenska boplatser med snörorn erad keramik såsom Östra Vrå och Mogetorp i Södermanland²³⁾.

De ovannämnda västsvenska boplatsernas datering och kulturtillhörighet är oklar. De hör dock klart hemma i neolitikum. På både Ångås, Skogome och Tången finns rester av trattbägare med vertikal linjeornering på buken. Till trattbägarkulturen kan också skärvor med olika typer av intryck höra. Flera av de snörorn erad kantskärvorna skulle kunna tillhöra stridsyxkulturen²⁴⁾. En krukskärva från Skogome²⁵⁾

och en liknande från Rumsås (Hallehög)²⁶⁾ har sina närmaste motsvarigheter i den jylländska stridsyxkulturen²⁷⁾.

Den snörörnerade keramiken på Siretorp har av C.J. Becker daterats till tidigneolitikum (TN) period C²⁸⁾. medan L.Kaelas vill föra ner den till början av MN²⁹⁾. Även delar av Rumsåscheramiken liksom keramiken från Västerby har av Becker daterats till TN period C. Rumsåsbägaren liksom dess motsvarighet i Skogome, vilka anses ha inspirerats av den jylländska stridyxkulturen, bör å andra sidan höra hemma i MN.

Tre kolprover från Ängåsboplatsen har C14-daterats (Exkurs 2). De har givit följande värden:
 3 120 ± 155 f Kr (meterruta 10+15, 40-70 cm djupt),
 2 960 ± 110 f Kr (meterruta 6, 30-40 cm djupt) och
 945 ± 125 f Kr (meterruta 26, 30-40 cm djupt). De är alla tagna i det fyndrika neolitiska kulturlagret. De två värdena omkring 3 000 f Kr kan möjligen höra ihop med de neolitiska fynden, medan den yngre dateringen inte tycks höra ihop med några fynd.

Sammanfattningsvis kan sägas att Ängåsboplatsen, som tycks ha drag både från trattbägarkultur och stridsyxkultur, i tid bör höra hemma någonstans i slutet av TN och/eller i MN. Grävningsmässigt kunde ingen blandning av flera olika neolitiska bosättningar iakttagas. Det fyndrika neolitiska kulturlagret tycktes snarare vara enhetligt. Trots detta kan ju flera olika bosättningar ha ägt rum.

En annan möjlighet är att det i Västsverige under neolitikum finns en speciell grupp med keramik, som är ornerad framför allt med linjer och streck i snörteknik samt dragna linjer, av just den typ som finns bl a i Ängås. Ett stöd härför ger Skogomeboplatsen, som visserligen är en blandad boplats med fynd från såväl mesolitikum som brons- eller järnålder, men där den neolitiska keramiken låg ganska samlad för sig inom en mindre del av boplatsområdet. Här låg t ex både vertikallinjeorneade tråtbägar-skärvor och snörörnerad keramik, närmast av stridsyxkulturtyp, i en och samma avfallsgrift, vilken var ca 1x2 m stor och 0,5 m djup (anläggning 6) och endast innehöll neolitiska fynd. Ingenting tyder på att inte alla dessa fynd hör ihop.

SUMMARY

The excavation comprised a settlement area at Ängås in the south part of Gothenburg. The site consisted of a sheltered south slope on the shore of an island in an ancient archipelago (figs. 1,2,9,10).

Most of the finds were collected from a partly sooty layer of sand c. 30 cm deep, immediately under the

turf. The finds comprise pottery, including a considerable number of decorated sherds (figs. 16-47), as well as struck flints. There were also a few stone objects, among them axes (figs. 87-90). Among the flints there were many tools, mainly cores/irregular cores, unidentifiable retouched flakes and transverse arrowheads (figs. 74-78). There were also several scrapers (figs. 79-81), knives (figs. 83-86) and flakes struck from polished tools, all made of flint. The finds date this culture layer to the Neolithic period.

In the light sand underlying this culture layer were single finds of worked, water-rolled flints, including core and flake axes (figs. 14-15), flake chisels (fig. 13), microblade cores and microliths (figs. 11-12). These finds probably constitute the remains of an older, Mesolithic settlement which should probably be dated to the period preceding the maximum of the postglacial transgression, that is before c. 5 000 B.C.

Three charcoal samples have been dated by C14. The following values have been obtained: 3 120 ± 155 B.C., 2 960 ± 110 B.C., and 945 ± 125 B.C. All the samples come from the Neolithic culture layer, but only the two oldest dates could have some connection with the finds.

Stina Andersson

Litt.:

- 1) Strandlinjen grundar sig på Sandegren, R. och Johansson, H.E. Beskrivning till kartbladet Göteborg. Sveriges geologiska undersökning. Ser. Aa. No 173. Stockholm 1931. Sid. 97.
- 2) Sandgren, R. och Johansson, H.E. Aa sid 97 samt Wedel, P. Geologisk rapport. Stenåldersboplatsen Bua Västergård, Göteborg. Etapp 1. Göteborg 1972. Sid 82 ff.
- 3) Becker, C.J. En stenalderboplads paa Ordrup Naes i Nordvestsjælland. Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie 1939. København 1939. Sid 253 ff.
- 4) Cullberg, C. och Parsmar, A. Theoretical and statistical Approach to Some Flake Measuring Problems. Norwegian Archeological Review. Vol. 1 1968. Oslo 1968. Sid 58 fig 1.
- 5) Becker, C.J. a.a. Sid 245 ff.
- 6) Wedel, P. a.a. Sid 86.
- 7) Sarauw, G. och Alin, J. Götaälvsområdets fornlämnen. Göteborg 1923. Sid 98 ff.
- 8) Königsson, E.S., Lepiksaar, J., Königsson, L-K. Stenåldersboplatsen i Alby på Öland. Fornvännen 1971. Stockholm 1971.

: S 75

- 9) Enligt muntligt meddelande av Inger Nilsson, Uppsala, som härmed tackas för dessa uppgifter.
- 10) Boplatsen 14:S 27, rapport i ATA och GAM:s arkiv.
- 11) Boplatsen 18:~~S 175~~, rapport i ATA och GAM:s arkiv samt Andersson, S. Ett boplatsområde i Skogome. Säve. Jordbruksbygd blir stadslandskap. Göteborg 1969. Sid 155 f.
- 12) Sarauw, G. och Alin, J. a.a. Sid 106 ff.
- 13) Frödin, O. Tanums härad. Stenåldern. Bidrag till kännedom om Göteborgs och Bohusläns fornlämningar och historia. Band 8. Göteborg 1906-13. Sid 397 ff.
- 14) Andersson, A. a.a. Sid 156 fig c. Frödin, C. a.a. fig 65:e, f. Sarauw, G. och Alin, J. a.a. fig 29:11.
- 15) Andersson, S. a.a. Sid 156 fig c.
- 16) Andersson, S. a.a. Sid 156 fig b.
- 17) Frödin, O. a.a. fig 65:d.
- 18) Andersson, S. a.a. Sid 156 fig a. Frödin, O. a.a. fig 65:a. Sarauw, G. och Alin, J. a.a. fig 27.
- 19) Andersson, S. a.a. Sid 156 fig e,f.
- 20) Bagge, A. och Kjellmark, K. Stenåldersboplatserna vid Siretorp i Blekinge. Stockholm 1939. t ex Pl. 60:3,5,6.
- 21) Bagge, A. och Kjellmark, K. a.a. t ex Pl 54.
- 22) Bagge, A. och Kjellmar, K. a.a. Pl 66:21.
- 23) Florin, S. Vråkulturen. Stenåldersboplatserna vid Mogetorp, Östra Vrå och Brokvarn. Stockholm 1958. t ex Pl II,X.
- 24) Se t ex Forssander, J-E. Die Schwedische Bootaxtkultur und ihre Kontinentaleuropäischen Vor- aussetzungen. Lund 1933. Taf VII.
- 25) Andersson, S. a.a. Sid 156 fig d.
- 26) Arbman, H. Hallands forntid. Hallands historia. Halmstad 1954. Fig 19.
- 27) Glob, P.V. Studier over den jyske enkeltgravkultur. Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie. 1944. Sid 65, fig 29.
- 28) Becker, C.J. Mosefundne lerkar fra yngre stenalder. Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie. 1946. København 1946. Sid 183 f.
- 29) Kaelas, L. Den äldre megalitkeramiken under mellan-neolitikum i Sverige. Antikvariska studier V. Stockholm 1953. Sid 9 ff.
- 30) Becker, C.J. a.a. Sid 189 ff.

F Y N D T A B E L L E R

49281: Tabell 1

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Ker. orn.	Ker. oorn.	Kol	Brända ben	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap				Övrigt				
							gr	gr	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr		
4-3 4-10	1 P1 2 P2			5	12		12 74	130 325	23 21	244 173	Knutor Avsl m ret Skivyxa? fragm Kärna av slip redskap Avsl m ret Cyl spänkärna	2 1 1 1 2 1	76 2 31 10 1 30						
11-14 15-18 19 20-21 22-24 25-26 27-29 30-33	3 P3 4 P4 5 P5 6 P6 7 P7 8 P8 9 P9 10 P10			30 11			68 23 5 43 6 68 72	462 113 24 133 44 405 499	34 10 4 25 3 40 17	142 96 33 261 5 167 195	Knuta Knuta Knuta Knuta Knuta Knuta Knutor	1 1 1 1 1 1 3	40 30 30 10 10 10 10						
34-36 37-40	11 P11 12 P12						30 10	231 91	9 4	34 10	Avsl m ret Avsl m ret Kärnyxa Knuta Knuta	2 2 1 1 1	120 7 140 69 23						
41-43 44-45 46-51	13 P13 14 P14 15 P15						10 5 104	38 64 664	5 7 51	18 24 150	Tvärpil Skrapor Avsl m ret	1 3 2	1 15 30	Knacksten el malsten av bergart	1	376			
52 53-55 56-58 59-61 62 64-67	16 P16 17 P17 18 P18 19 P19 20 P20 21 P21						2 11 29 15 7 40	47 115 141 124 22 205	2 9 6 2 2 24	31 115 26 126	Knuta Knuta m knacksp Knuta Knuta Avsl m ret	1 1 1 1 2	33 342 10 185 8						
68-69 70-74 72-73 74-75 76-77 78-80 81-84 85-87	22 P22 23 P23 24 P24 25 P25 26 P26 27 P27 28 P28 29 P29			7 3			17 46 17 3 6 13 28 25	89 70 104 5 22 68 63 100	4 14 4 2 1 2 14 21	12 19 23 29 3 9 121 116	Skrapa Tvärpil Knuta Avsl m ret	1 1 2 2 1 1 2	6 1 60 11						
90-91 92-98	30 P30 31 Ytp1 1			1			19 193	69 390	7 158	10 180	Skrapor Tvärpilar Förarb t tvärpil Avsl av slip redskap Knuta Avsl m ret	2 2 3	27 2 3						
99-102 103-111	32 M1 33 M1	0-10 10-20		15	57			93 182	371 813	56 174	283 470	Knutor Avsl m ret Knutor Tillsl flintst Skrapor Tvärpilar Avsl m ret	1 1 2 1 2 2 7	1 52 2 110 87 30 33					
112-122	34 M1	20-30		173	<1		312	1719	192	1074	Knutor Avsl m ret Tvärpilar Avsl m ret	3 3 2 7	313 4 2 33	Knacksten el malsten Slip redskap bergart fragm	1	315			
123-133	35 M1	30-40		8	<1		127	731	80	640	Kniva Knutor Kärnyxa Tvärpil Kniv Avsl m ret	1 2 1 1 1 1	3 56 56 1 13 20	Knacksten el malsten av bergart	1	17			
134-135 136-140	36 M1 37 M2	40-50 0-10		4			40 103	232 397	18 84	276 349	Knuta Skrapa Knutor Kniv Skrapor Avsl av slip redskap Tvärpil Förarb t tvärpil Avsl m ret	1 1 12 1 2 1 1 1 1 4	81 66 862 6 61 5 1 1 1 23						
141-153	38 M2	10-20	12	237	<1		485	2069	400	859	Knutor Kniv Skrapor Avsl av slip redskap Tvärpil Förarb t tvärpil Avsl m ret	12 1 2 1 1 1 1 4	862 6 61 5 1 1 1 1	Slip 4-sid bergartsyxor Knacksten? bergart Bränd lera	2	453			
156-166	39 M2	20-30		47	<1		332	1089	216	678	Knutor Kärna Skivyxa Tvärpilar Förarb t tvärpil Avsl av slip redskap	5 1 1 2 1 2	176 68 60 2 1 8	Liten rund sten,bergart	1	17			

Fynd nr	Gräv enhet	Nivå i cm	Ker. orn.	Ker. oorn.	Kol	Brända ben	Flinta avslag			Flinta övrig			Flinta redskap				Övrigt		
			gr	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
167-171	40	M2	30-40			<1		81	498	70	828	Kärna, konisk Skivborr	1	81					
172-174 175-182	41	M2	40-50		3			8	5	3	17		1	63					
	42	M3	0-10		6			62	293	73	200	Tvärpil Knutra Kniv Skrapa Avsl m ret Tvärpilar Förarb t tvärpil Knutra Avsl m ret Knutor Knutor Tvärpil Skrapa Kärna Avsl m ret Tvärpilsfragm?	1	1					
183-190	43	M3	10-20	4	68			223	119 185	146	802		1	15					
191-194 195-200	49	M3	20-30		4			168	968	107	576		1	3					
	50	M3	30-40		2			120	949	83	722	Knutor Tvärpil Förarb t tvärpil Knutra Avsl m ret Knutor Avsl m ret Mikrospänkärna	5	144					
201-203 204-207	51	M3	40-50					18	59	4	23		1	60					
	44	M4	0-10		5			53	288	15	86	Knutor Tvärpil Förarb t tvärpil Kärna Avsl m ret Tvärpilsfragm? Avsl m ret	1	18					
210-220	45	M4	10-20	26	122		=211a	427	2071	304	1079		1	1					
												konisk Knutor Tvärpil fragm Förarb t tvärpil Kniv Skrapor Avsl m ret Tillsl flintst Tvärpil Avsl m ret Knutor Tvärpilar	1	14					
221-227	46	M4	20-30	6	39			232	1000	100	450		1	210					
228-234	47	M4	30-40	4				161	592	78	311		1	1					
235-239	48	M4	40-50					64	223	50	864	Knutor Förarb t tvärpil Avsl m ret	2	94					
240-241 242-246	52	M5	0-10					59	224	41	127		1	2					
	53	M5	10-20		13			177	610	121	428	Skrapa Avsl av slip redskl Avsl m ret	1	21					
249-258	54	M5	20-30	9	57			380	1600	193	1289	Knutor Knuta Skrapor Tvärpilar Avsl m ret	3	101					
259-267	55	M5	30-40	2	6			273	1239	104	819		4	50					
268-274	56	M5	40-50		3			133	444	30	246	Knutor Tvärpil Mikrolit Skrapa Förarb t tvärpil Kärna Knutor Tvärpilar	1	46					
275-286	57	M6	0-20		148			373	2031	76	687		1	46					
												Förarb t tvärpil Avsl av slip redskap Knutor Kärna Tvärpilar Kniv Skrapor Avsl m ret Tvärpilar Skrapa Knutor	1	2					
287-297	58	M6	20-30	2	10	1		164	1098	75	210		1	1					
298-305	63	M6	30-40			25		153	961	70	788	Tvärpilar Kärnor Knuta Skivmejsel Tillsl flintst kärnyxa? Avsl m ret Förarb t tvärpil	2	3					
306-310	64	M6	40-50			9		31	112	23	358		1	7					
311-316	59	M7	0-10		14			133	965	61	1068	Knutor Kärna Avsl m ret	4	269					
													1	10					
													2	36					
													1	16					
													1	30					
													1	91					
													1	5					
													2	12					
													2	145					
													1	15					
													2	21					
													1	364					

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Ker. orn. gr	Ker. orn. gr	Kol gr	Brända ben gr	Flinta avslag			Flinta övrig			Flinta redskap			Övrigt		
							st	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
317-326	60	M7	10-20	8	75		463	2548	126	1069			Knutor	4	161			
													Tvärpilar	2	1			
													Förarb t tvärpil	3	2			
													Kniv	1	8			
													Skrapor	4	66			
													Avsl m ret	8	50			
													Knutor	7	271			
													Skrapor	2	12			
													Kniv	1	19			
													Avsl av slip redskap	2	1			
													Avsl m ret	115	992			
													Tvärpilar	5	2			
													Knuta	1	64			
													Skrapa	1	4			
													Avsl m ret	4	11			
													Knuta	1	265			
													Avsl m ret	2	12			
													Knuta	1	28			
													Avsl m ret	2	9			
													Tvärpilar	3	2			
													Avsl m ret	5	27			
													Knutor	4	261			
													Knutor	2	98			
													Avsl m ret	4	29			
													Skrapa	1	5			
													Tvärpilar	4	2			
													Kniv	1	5			
													Tvärpil	1	41			
													Knuta	1	54			
													Avsl m ret	5	33			
													Knutor	3	249			
													Avsl av slip redskap	1	1			
													Knacksten	1	355			
													Knacksten	1	553			
													Tvärpilar	5	4			
													Förarb t tvärpil	5	3			
													Skrapor	3	38			
													Knivar	3	47			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
													Tvärpilar	3	1			
													Avsl av slip redskap	1	3			
													Avsl m ret	5	129			
													Tvärpil	1	41			
													Avsl m ret	2	17			
													Knutor	7	381			
													Tillsl flintst	1	41			
													Skrapor	2	13			
													Knivar	2	24			
			</td															

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Ker. orn.	Kol	Brända ben			Flinta avslag			Flinta övrig			Flinta redskap			Övrigt		
					gr	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr	
620-627	99	M16	10-20	4	50			289	1579	165	908	Knutor	6	245					
												Fragm av slip	1	<1					
												redskap	2	46					
												Skrapor	3	18					
												Avsl m ret	1	22					
												Kärna fragm	1	112					
												Knuta	1						
												Tvärpil	1	<1					
												Avsl m ret	2	18					
												Kärnor	3	137					
												Knutor	7	328					
												Tvärpilar	6	3					
												Avsl av slip	2	5					
												redskap	6	59					
												Skrapa el kniv	1	4					
												Förarb t tvärpil	1	<1					
												Kärnuppf avsl	1	1					
												Avsl m ret	11	89					
												Knuta	1	14					
												Avsl av slip	1	8					
												redskap	1	<1					
												Förarb t tvärpil	1	16					
												Avsl m ret	5	16					
												Tillsl flintst							
												yxfragm?	1	60					
												Skrapa	1	2					
												Avsl m ret	1	8					
												Knutor	5	333					
												Skrapa	1	7					
												Kniv	1	4					
												Avsl m ret spets	1	2					
												Kärnuppf avsl	1	26					
												Avsl m ret	4	17					
												Knutor	13	1148					
												Tvärpilar	7	6					
												Förarb t tvärpil	1	<1					
												Skrapa	1	8					
												Knivar	2	17					
												Avsl m ret	4	38					
												Tillsl flintst	1	39					
												Knutor	3	102					
												Tvärpilar	54	3					
												Förarb t tvärpil	1	<1					
												Avsl m ret	4	9					
												Knutor	2	128					
												Tvärpilar	2	1					
												Knivar	2	18					
												Avsl m ret	2	10					
												Knutor	4	273					
												Kärna	1	16					
												Skrapor	2	5					
												Tvärpilar	5	4					
												Kniv	1	1					
												Avsl m ret	4	28					
												Knutor	6	247					
												Tvärpilar	4	2					
												Skrapa	1	16					
												Avsl m ret	2	10					
												Knutor	2	78					
												Förarb t tvärpil	1	<1					
												av slip redskap	1	1					
												Knuta	1	37					
												Kärna	1	12					
												Tvärpilar	4	2					
												Mikrolit, fragm	1	<1					
												Fragm av slip	1	21					
												redskap	1	3					
												Skrapa	1	1					
												Avsl m ret	3	18					
												Tvärpilar	2	1					
												Avsl av slip	1	1					
												redskap	1	1					
												Förarb t tvärpil	1	1					
												Knutor	1	29					
												Tvärpilar	5	363					
												Kniv	1	2					
												Avsl m ret	7	18					

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Ker. orn.	Ker. oorn.	Kol	Brända ben	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap			Övrigt		
			gr	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
754- 760	127	M21	15-20	16	161	-	288	1469	136	784	Tvärpilar	2	1			
											Avsl av slip redskap	2	9			
761- 766	128	M21	20-30	2	51	-	163	978	45	423	Knutor	4	128			
767- 770	131	M21	30-40			41	86	390	28	664	Knutor	2	108			
771- 775	120	M22	0-10				45	127	33	40	Avsl m ret	2	46			
776- 785	121	M22	10-20		13	-	193	928	87	520	Knutor	2	70			
											Kärna	1	30			
											Tvärpilar	2	1			
											Förarb t tvärpil	1	41			
											Kärnfragment	1	60			
											Tvärpil	1	1			
											Skrapa	1	12			
											Avsl m ret	2	19			
											Knutor	2	863			
											Kniv	1	12			
											Tvärpilar	3	1			
											Tvärpil av slip avslag	1	41			
											Förarb t tvärpil	3	3			
											Knutta	1	22			
											Ryggspän	1	6			
											Avsl m ret	4	10			
											Knutor	2	153			
											Tvärpil	1	41			
											Skrapa	1	16			
											Avsl m ret	3	57			
805- 808	124	M23	0-10		16	-	117	429	64	233	Knutta	1	59			
809- 814	125	M23	10-20		53	-	180	864	61	324	Knutor	2	73			
815- 825	132	M23	20-30		129	-	333	1128	85	463	Tvärpil	12	41			
											Avsl m ret	3	7			
											Knutor	6	311			
											Tvärpil	1	41			
											Fragm av tvärpil	1	41			
											Tillsl flintst	1	25			
											Avsl m ret spets	1	9			
											Slip avsl m ret	1	41			
											Avsl m ret	1	14			
826- 831	135	M23	30-40	52	20	-	116	485	27	149	Knutta	1	6			
832- 834	129	M24	0-10			-	35	184	24	88	Skrapa	1	8			
836- 841	130	M24	10-20		4	-	141	622	40	170	Knutta	1	29			
842- 850	133	M24	20-30	6	22	-	199	840	44	135	Avsl m ret	1	11			
											Knutor	2	126			
											Avsl m ret	1	18			
											Tvärpilar	2	1			
											Avsl av slip redskap	1	2			
											Skrapor	2	9			
											Avsl m ret	2	31			
											Tvärpil	1	41			
											Förarb t tvärpil	1	41			
											Skrapa	1	7			
											Kniv	1	8			
											Avsl av slip redskap	1	1			
											Avsl m ret	3	32			
860- 861	138	M25	0-10			-	13	69	5	28	Knutta	1	14			
862- 867	139	M25	10-20		4	-	72	171	55	82	Kniv	1	6			
868- 882	140	M25	20-30	8	108	-	548	2388	171	682	Avsl m ret	1	13			
											Kärna	1	39			
											Knutor	3	179			
											Skivmejsel	1	22			
											Tillsl flintst (yxa?)	1	88			
											Avsl m ret	4	116			
											Tvärpilar	3	1			
											Förarb t tvärpil	1	41			
											Kniv	1	4			
											Skrapa	1	11			
											Avsl m ret spets	1	1			
											Knutor	3	122			
											Skrapa	1	2			
											Avsl av slip redskap	1	1			
											Förarb t tvärpil	3	4			
											Avsl m ret	1	41			
											Kärnuppf r avsl	1	4			
883- 893	141	M25	30-40	41	92	z:883a z:883b	274	1189	94	352						

Fyndnr	Grävnenhet	Nivå i cm	Ker.orn.	Ker.orn.	Kol	Brända ben	Flinta avslag			Flinta övrig		Flinta redskap			Övrigt			
							gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st
136	M26	0-10	2	43			197	888	88	1919			Knutor	2	50			
													Tvärpilar	3	4			
													Förarb t tvärpil	1	1			
													Skrapa	1	4			
													Kniv	1	14			
													Avsl m ret	4	22			
													Knutor	4	161			
													Avsl m ret	4	154			
137	M26	10-20	3	108	<1		243	1229	88	407			Förarb t tvärpil fragm?	1	1			
													Knuta	1	60			
													Kärna	1	48			
													Förarb t tvärpil	1	<1			
													Kärnuppfra avsl	1	6			
													Avsl m ret	1	4			
142	M26	20-30		32	2		138	665	50	603			Tvärpil	1	<1			
													Förarb t tvärpil	2	<1			
143	M26	30-40			13		125	510	30	207			Avsl m ret	2	3			
													Kniv	1	3			
144	M27	0-10	37	81			190	668	93	242			Tvärpilar	2	1			
													Förarb t tvärpil	1	<1			
145	M27	10-20	10	91			339	1269	92	324			Tillsl flintst	1	37			
													Skrapor	2	8			
													Tvärpilar	2	1			
													Knutor	5	85			
													Förarb t tvärpil	1	3			
													Avsl m ret	2	29			
													Fragm av slip bergartsyxa	1	3			
													Avsl av bergart(av slip redskap)	1	2			
													Knacksten?					
146	M27	20-30	3	56			276	959	80	479			Kärna	1	24			
													Knutor	7	159			
													Tvärpilar	2	1			
													Skivyxa fragm	1	58			
													Skrapa	1	6			
													Avsl m ret	2	2			
147	M27	30-40		3			73	254	28	152			Kärna	1	24			
148	M28	0-10	8	159	<1	<1	341	1169	136	517			Knutor	7	159			
													Tvärpil	2	1			
													Avsl m ret	7	49			
													Kärnuppfra avsl	1	5			
													Kärna	1	32			
149	M28	10-20	30	303	1	3	573	2153	223	1058			Knutor	10	379			
													Tvärpilar	4	4			
													Förarb t tvärpil	5	10			
													Knivar	2	22			
													Skrapor	2	33			
													Avsl m ret	3	19			
152	M28	20-30		28		<1	266	888	88	368			Knutor	5	165			
													Tvärpil	1	<1			
													Tvärpilsfragm?	1	1			
													Förarb t tvärpil	1	<1			
154	M28	30-40		1	1		139	752	74	598			Kärnor	2	44			
													Knutor	3	212			
													Skrapa el kniv?	1	12			
													Knutor	3	114			
													Fragm av slip redskap	1	8			
													Tvärpil	1	<1			
													Förarb t tvärpil	1	1			
													Avsl m ret	2	2			
150	M29	0-10	3	27			108	496	41	170			Tvärpilar	4	3			
													Förarb t tvärpil?	2	1			
													Skrapor	2	5			
													Knutor	2	86			
													Kärnuppfra avsl	1	5			
													Avsl m ret	6	26			
151	M29	10-20	17	99			415	1329	131	423			Kärna	1	32			
													Knutor	4	125			
													Tvärpilar	2	2			
													Förarb t tvärpil	3	3			
													Skrapor	5	30			
													Avsl m ret	4	36			
153	M29	20-30	4	143		1	524	1239	153	676			Knutor	2	87			
													Tvärpilar	2	1			
													Förarb t tvärpil	1	1			
													Avsl m ret	1	5			
158	M29	30-40		5		<1	183	758	83	526			Knack-el malsten?	2	1458			

Fynd nr	Grävn. enhet	Nivå i cm	Ker. orn.	Ker. orn.	Kol	Brända Flinta ben			Flinta avslag			Flinta övrig			Flinta redskap			Övrigt		
						gr	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr	
1042-1052	159	M30	0-10	1	55	21	270	968	83	237				Knutor	3	121				
													Tvärpilar	3	3					
													Skrapa	1	7					
													Avsl av slip redskap	2	11					
													Kärnuppf r avsl	3	15					
													Avsl m ret	5	20					
													Kärnor	2	74					
													Knutor	5	218					
													Tvärpil	1	1					
													Skrapor	2	16					
													Kniv	1	8					
													Avsl m ret	4	40					
													Knutor	1	25					
													Tvärpil	1	1					
													Tillsl flinst	1	112					
													Skrapa	1	3					
													Avsl m ret	3	29					
1053-1062	160	M30	10-20	3	102		278	1259	71	311										
1063-1072	161	M30	20-40	16	6	41	242	838	65	537										
1073-1076	162	M30 anl 4					39	146	11	32										
1077 1078	74 155	0mr B 0mr A																		
1079-1080	156	0mr C M21 el 26																		
1081	163	Ytpl 2																		
	Summa						876	5483	105	9	28008	120997	12505	63646				116 4		63

Tabell 2 Flintredskap (endast meterrutor)

M-ruta	0-10 cm	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90
1	2	14	10	7					
2	2	22	12	2					
3	5	15	5	7	1				
4	3	19	5	6	4				
5		9	9	4	8				
6		13	11	6	1				
7	5	22	28	6					
8	3	3	12	12	2				
9	9	34	21	3					
10			2	1	7				
11	8	23	25	3		4			
12	13	25	3	1			2		
13	12	8	6						
14	11	23	4						
15		3	1	7	7				
16	28	12	5			2			
17	38	8	3						
18	13	28	13						
19	8	17	13						
20	3	12	2	3					
21	15	8	4	2					
22	4	7	14	7					
23	1	6	12	2					
24	2	4	11	8					
25		3	17	10					
26	12	9	5	5					
27	7	12	14						
28	12	27	8	6					
29	8	17	19	6					
30	17	15	(20-40)	(anl 4)					
			7	2					
Summa	241	418	301	116	30	6	3	2	2

Tabell 3 Flintavslag (endast meterrutor)

M-ruta	0-10cm	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90
1	93	182	312	127	40				
2	103	485	332	81	8				
3	62	223	168	120	18				
4	53	427	232	161	64				
5	59	177	380	273	133				
6		373	164	153	31				
7	133	463	504	223					
8	52	114	279	271	58				
9	164	846	483	170					
10			47	80	198	63	38	60	13
11	174	523	412	213					
12	292	402	236	55					
13	323	248	119	55					
14	214	404	100						
15		21	38	195	198	77	45	93	
16	237	289	126						
17	558	182	51						
18	315	470	327						
19	275	479	316						
20	146	319	73	121					
21	365	288	163	86					
22	45	193	458	174					
23	117	180	333	116					
24	35	141	199	234					
25	13	72	548	274					
26	197	243	138	125					
27	190	339	276	73					
28	341	573	266	139					
29	108	415	524	183					
30	270	278	(20-40)		(anl 4) 39				
S:ma	4934	9349	7846	3702	787	140	83	153	13

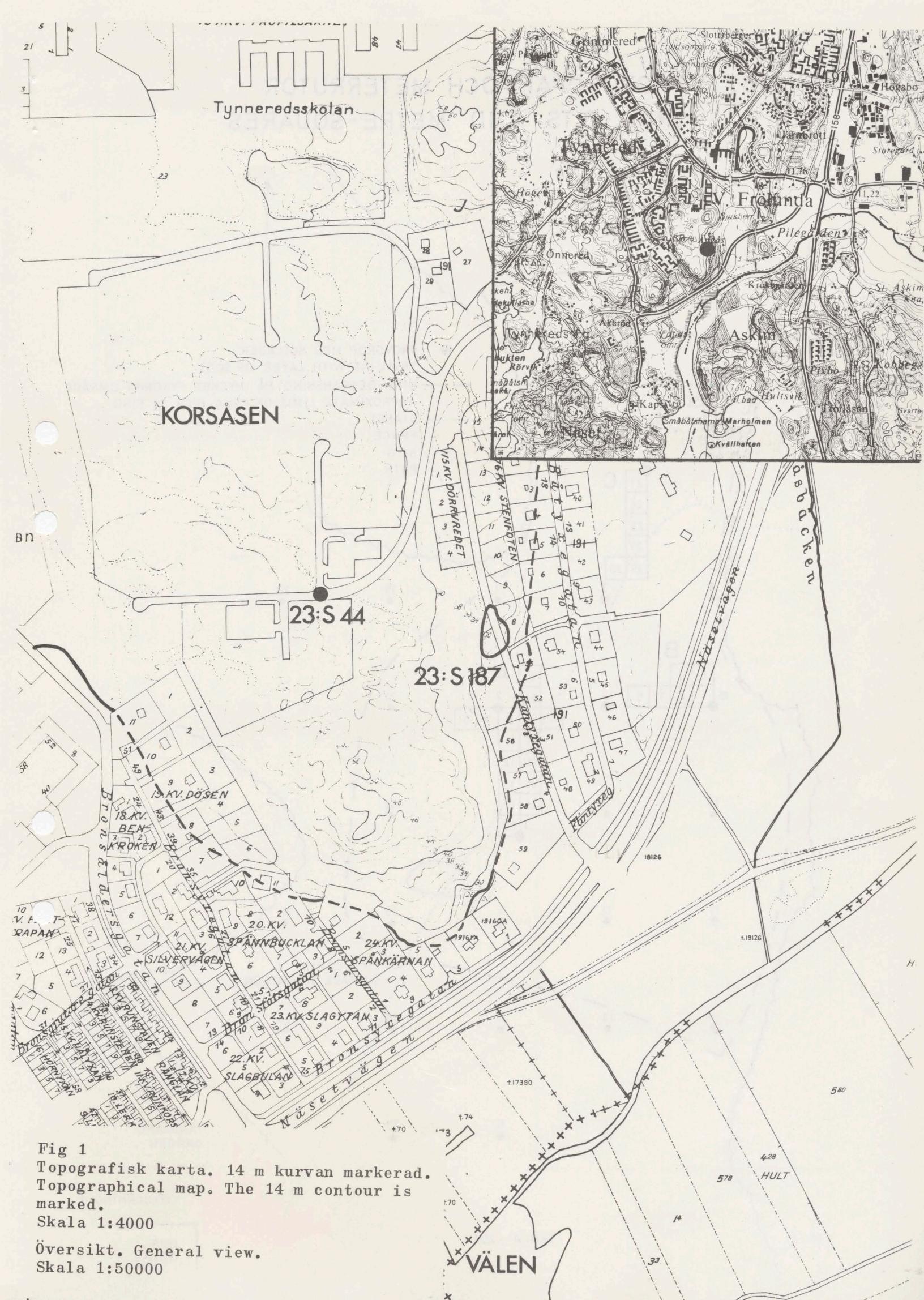

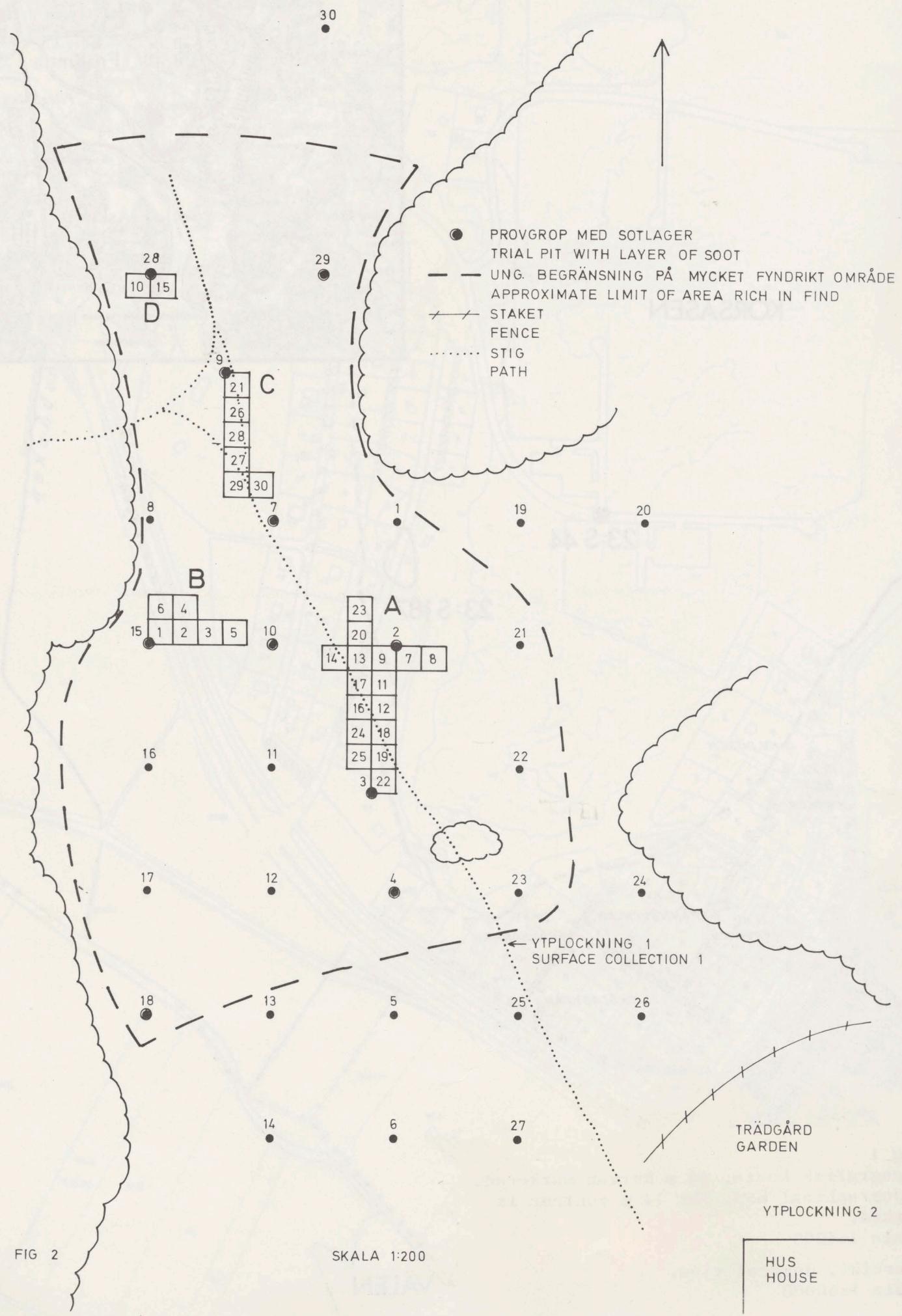
Fig 1

Topografisk karta. 14 m kurvan markerad.
Topographical map. The 14 m contour is marked.

Skala 1:4000

Översikt. General view.
Skala 1:50000

23:S187 PROVGROPAR OCH METERRUTOR
TRIAL-PITS AND METRE-SQUARES

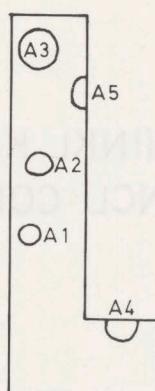

FIG. 3 SKALA 1:100

23:S187
OMRÅDE C. ANLÄGGNING 1-2. PLAN
AREA C. STRUCTURE 1-2. PLAN

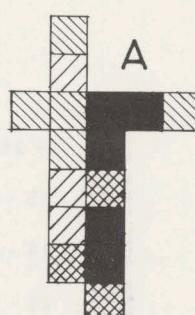
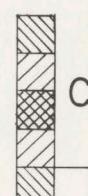
FLINTAVSLAG
WASTE FLAKES OF FLINT

D

FLINTA, ÖVRIG
MISCELLANEOUS FLINT

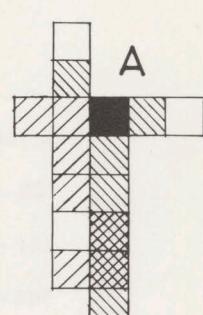
D

- < 600 st
- 600 - 700 st
- 701 - 850 st
- 851 - 1000 st
- > 1000 st

FIG. 4

SKALA 1:200

- > 250 st
- 250 - 350 st
- 351 - 500 st
- 501 - 600 st
- > 600 st

FIG. 5

FIG. 3-5

15:S187
KERAMIK
POTTERY

FLINTREDSKAP (INKL. KÄRNOR)
FLINT TOOLS (INCL. CORES)

□□□ D

□□□ D

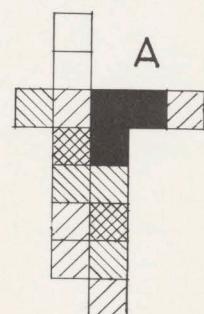
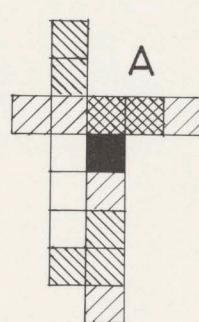
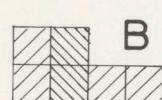
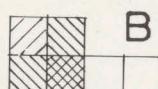

FIG. 6

- > 100 gr
- ▨ 100 - 200 gr
- ▨ 201 - 300 gr
- ▨ 301 - 400 gr
- > 400 gr

SKALA 1:200

- > 25 st
- ▨ 25 - 35 st
- ▨ 36 - 45 st
- ▨ 46 - 55 st
- > 55 st

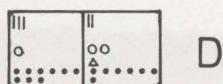
FIG. 7

FIG. 6-7

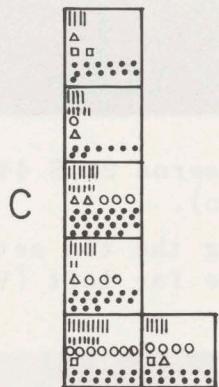
23:S187

DE VANLIGASTE REDSKAPSTYPERNA AV FLINTA
 (TILL STÖRSTA DELEN NEOLITISKA)

THE MOST COMMON TYPES OF FLINT IMPLEMENTS
 (MAINLY NEOLITHIC)

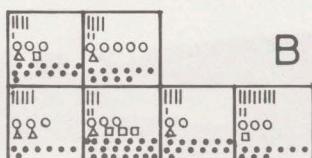

D

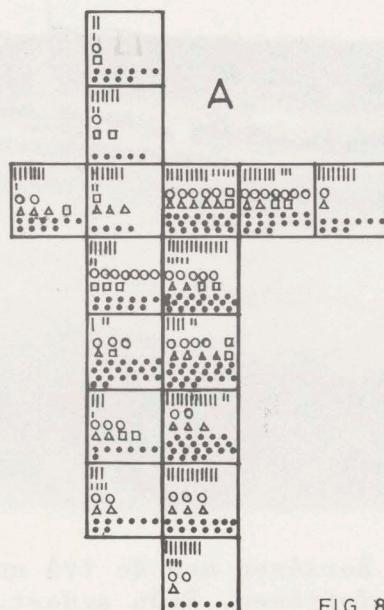

C

- I TVÄRPIL
TRANSVERSE ARROWHEAD
- I TVÄRPIL, FÖRARBETE
TRANSVERSE ARROWHEAD, ROUGH-OUT
- △ KNIV
KNIFE
- SKRAPA
SCRAPER
- SLIPAT REDSKAP, FRAGMENT
FRAGMENT OF POLISHED FLINT-TOOL
- KÄRNA/KNUTA
CORE

B

A

SKALA 1:100

FIG 8

Fig 9

Översikt från nordost med de två boplatserna 23:S 44 och 23:S 187 markerade. Längst till vänster skymtar havet (Välen).

General view from the north-east showing the two settlement sites 23:S 44 and 23:S 187. The sea can be seen to the far left (Välen).

Neg.nr. B 6848

23:S 44 23:S 187

Fig 10

Översikt över Korsåsen med de två undersökta boplatserna markerade. Berget längst till höger är Toftåsen. Från sydost.

Neg.nr. B 6849

General view of Korsåsen showing the two excavated settlement sites. The hill to the far right is Toftåsen. View from the south-east.

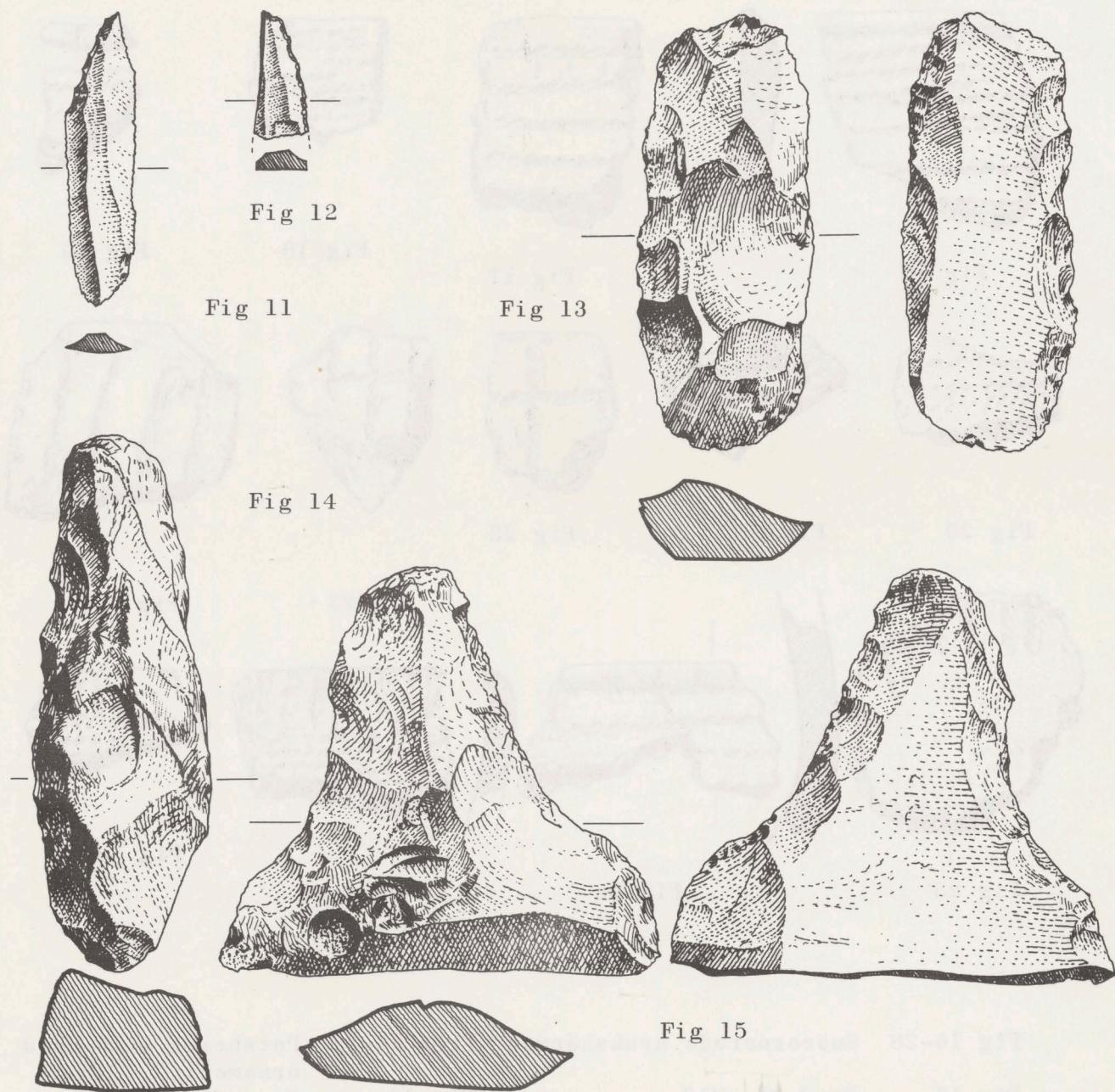

Fig 11-15 Mesolitiska flintredskap

- Fig 11 Mikrolit, fynd 55, M5
- Fig 12 Mikrolit, fynd 114, M20
- Fig 13 Skivmejsel, fynd 63, M6
- Fig 14 Kärnyxa, fynd 35, M1
- Fig 15 Skivyxä, fynd 39, M2

Figs 11-15 Mesolithic flint tools

- Fig 11 Microlith, find 55, M5
- Fig 12 Microlith, find 114, M20
- Fig 13 Flake chisel, find 63, M6
- Fig 14 Core axe, find 35, M1
- Fig 15 Flake axe, find 39, M2

Skala 1:1

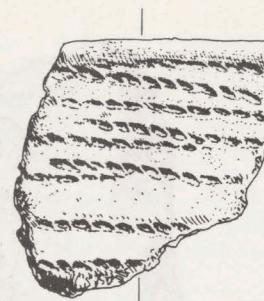

Fig 16

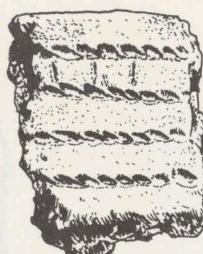

Fig 17

Fig 18

Fig 19

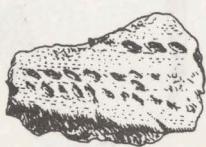

Fig 20

Fig 21

Fig 22

Fig 23

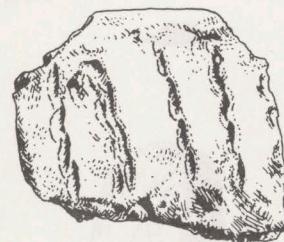

Fig 24

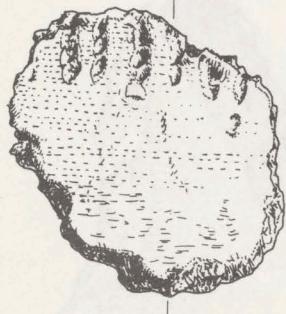

Fig 25

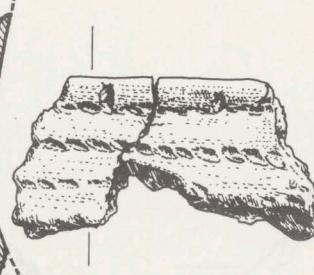

Fig 26

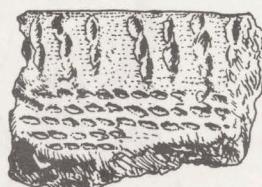

Fig 27

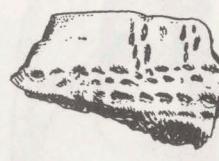

Fig 28

Fig 16-28 Snörornerade krukskärvor

- Fig 16 Fynd 83, M13
- Fig 17 Fynd 105, M18
- Fig 18 Fynd 78, M11
- Fig 19 Fynd 71, M9
- Fig 20 Fynd 71, M9
- Fig 21 Fynd 61, M7
- Fig 22 Fynd 76, M11
- Fig 23 Fynd 149, M28
- Fig 24 Fynd 117, M19
- Fig 25 Fynd 144, M27
- Fig 26 Fynd 117, M19
- Fig 27 Fynd 62, M7
- Fig 28 Fynd 81, M10

Figs 16-28 Potsherds with cord ornament

- Fig 16 Find 83, M13
- Fig 17 Find 105, M18
- Fig 18 Find 78, M11
- Fig 19 Find 71, M9
- Fig 20 Find 71, M9
- Fig 21 Find 61, M7
- Fig 22 Find 76, M11
- Fig 23 Find 149, M28
- Fig 24 Find 117, M19
- Fig 25 Find 144, M27
- Fig 26 Find 117, M19
- Fig 27 Find 62, M7
- Fig 28 Find 81, M10

Skala 1:1

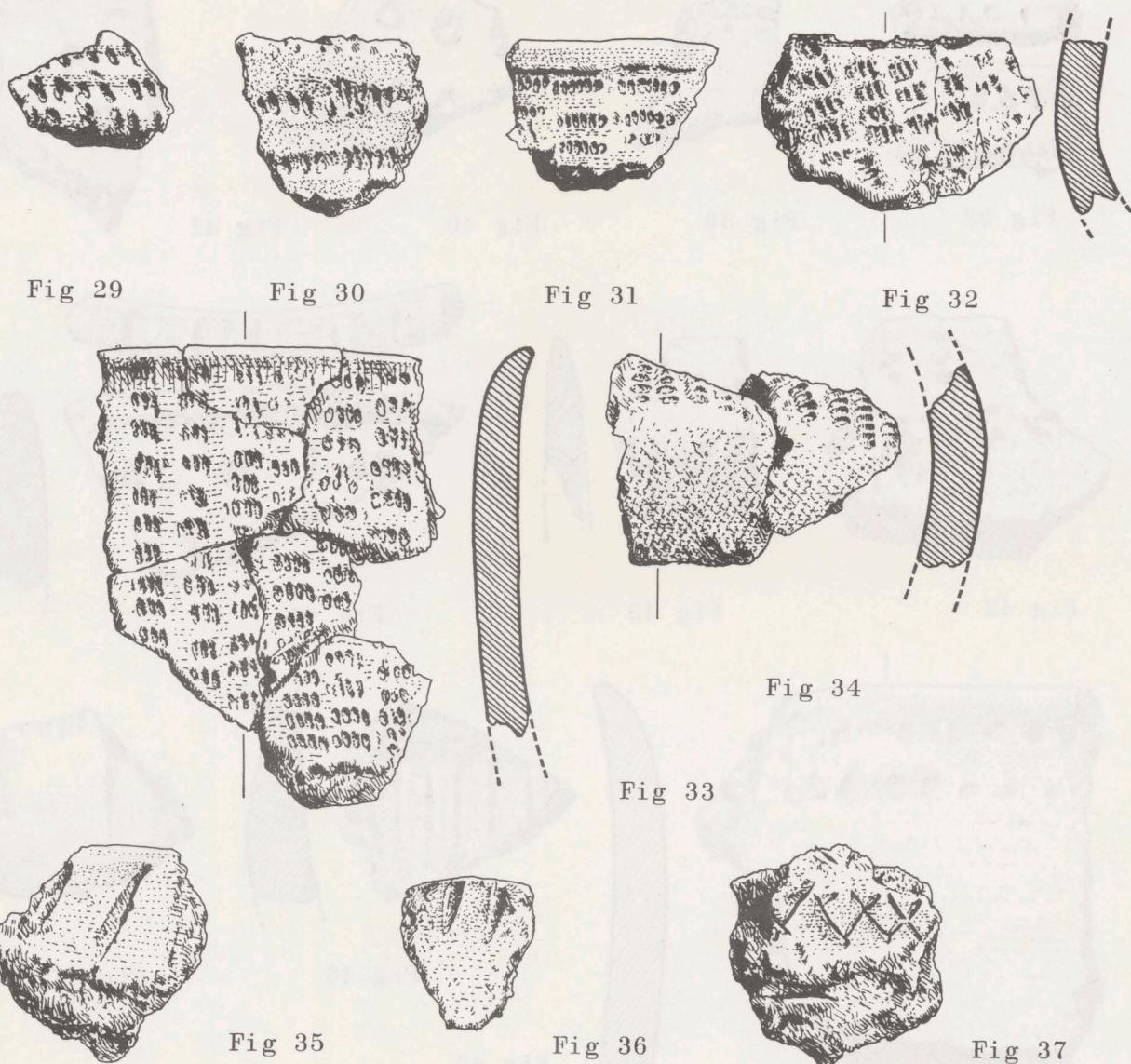

Fig 29-34 Tvärnoddornerade krukskärvor

Figs 29-34 Potsherds decorated with whipped cord

Fig 35-37 Krukskärvor ornerade med streck resp streckkryssrad

Figs 35-37 Potsherds decorated with lines and crosses made up from lines

Fig 29	Fynd 161, M30
Fig 30	Fynd 45, M4
Fig 31	Fynd 144, M27
Fig 32	Fynd 67, M8
Fig 33	Fynd 77+78, M11
Fig 34	Fynd 77, M11
Fig 35	Fynd 78, M11
Fig 36	Fynd 99, M16
Fig 37	Fynd 72, M9

Fig 29	Find 161, M30
Fig 30	Find 45, M4
Fig 31	Find 144, M27
Fig 32	Find 67, M8
Fig 33	Find 77+78, M11
Fig 34	Find 77, M11
Fig 35	Find 78, M11
Fig 36	Find 99, M16
Fig 37	Find 72, M9

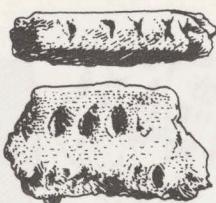

Fig 38

Fig 39

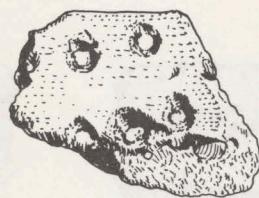

Fig 40

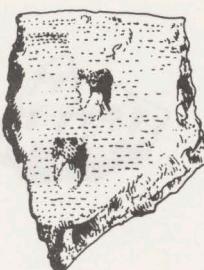

Fig 41

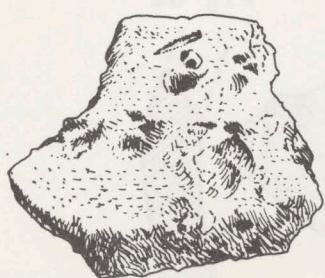

Fig 42

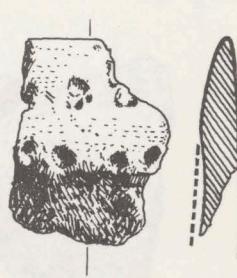

Fig 43

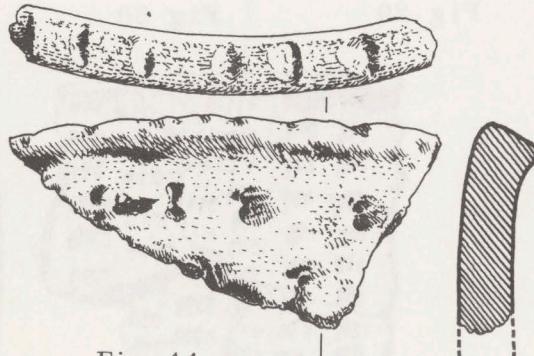

Fig 44

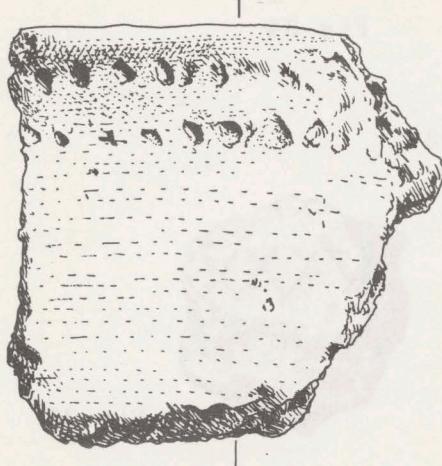

Fig 45

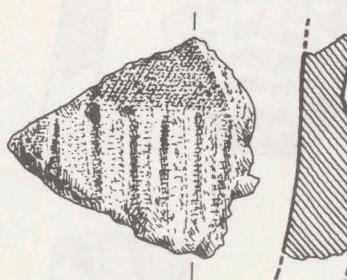

Fig 46

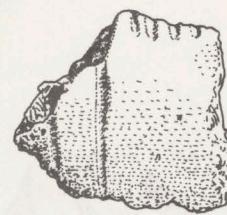

Fig 47

Fig 38-45 Krukskärvor ornerade med olika typer av intryck
Figs 38-45 Potsherds decorated with different types of imprints

Fig 46-47 Krukskärvor ornerade med dragna linjer
Figs 46-47 Potsherds decorated with incised lines

Fig 38	Fynd 148, M28
Fig 39	Fynd 161, M30
Fig 40	Fynd 117, M19
Fig 41	Fynd 105, M18
Fig 42	Fynd 33, M1
Fig 43	Fynd 60, M7
Fig 44	Fynd 102, M17
Fig 45	Fynd 135, M23
Fig 46	Fynd 62, M7
Fig 47	Fynd 118, M19

Fig 38	Find 148, M28
Fig 39	Find 161, M30
Fig 40	Find 117, M19
Fig 41	Find 105, M18
Fig 42	Find 33, M1
Fig 43	Find 60, M7
Fig 44	Find 102, M17
Fig 45	Find 35, M23
Fig 46	Find 62, M7
Fig 47	Find 118, M19

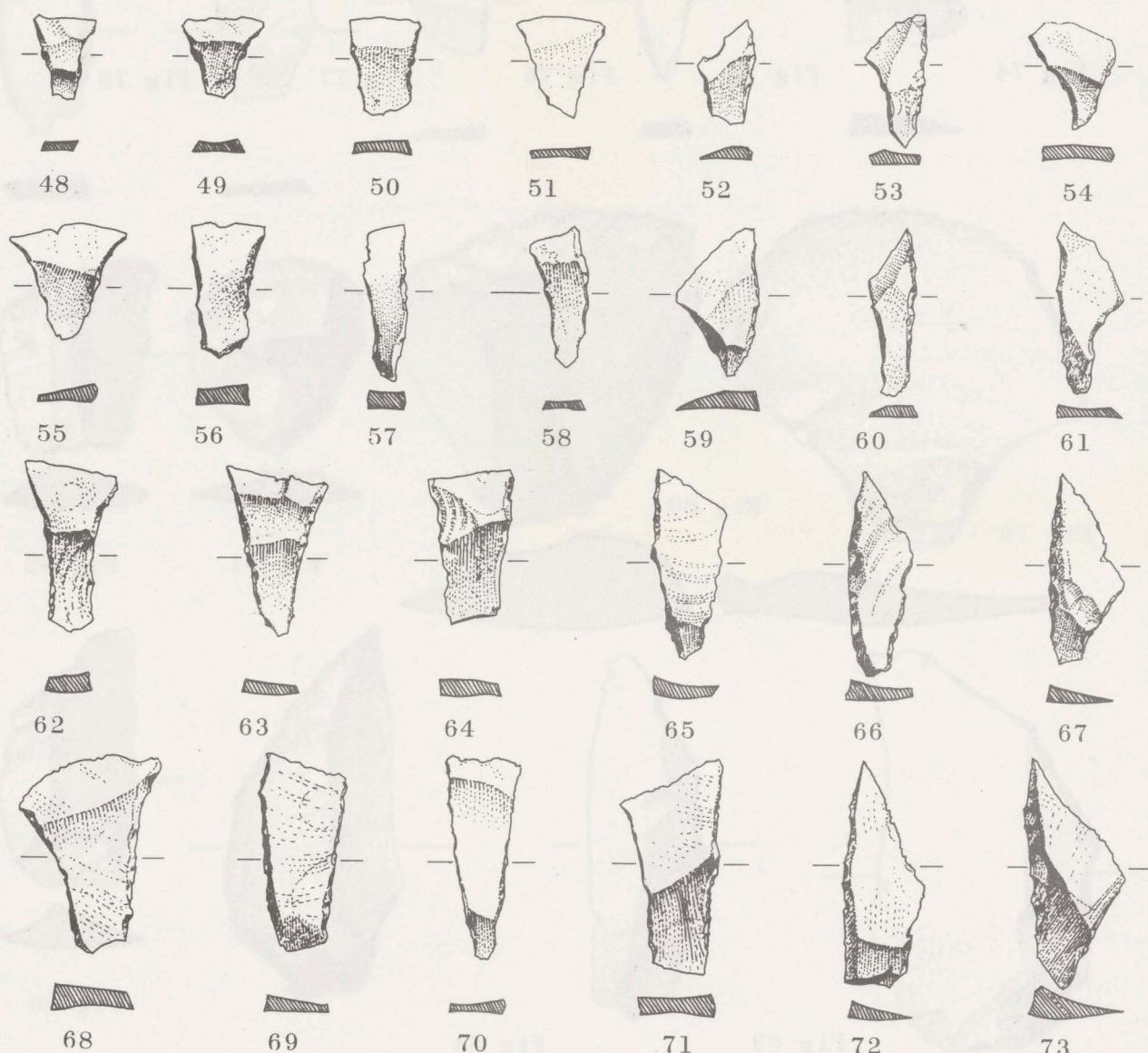

Fig 48-73 Tväreggade pilspetsar av flinta
Figs 48-73 Transverse flint arrowheads

Fig 48 Fynd 122, M22	Fig 62 Fynd 60, M7
Fig 49 Fynd 78, M11	Fig 63 Fynd 125, M23
Fig 50 Fynd 97, M15	Fig 64 Fynd 43, M3
Fig 51 Fynd 76, M11	Fig 65 Fynd 67, M8
Fig 52 Fynd 78, M11	Fig 66 Fynd 106, M18
Fig 53 Fynd 61, M7	Fig 67 Fynd 133, M24
Fig 54 Fynd 150, M5	Fig 68 Fynd 56, M5
Fig 55 Fynd 67, M8	Fig 69 Fynd 145, M27
Fig 56 Fynd 57, M6	Fig 70 Fynd 69, M8
Fig 57 Fynd 118, M19	Fig 71 Fynd 136, M26
Fig 58 Fynd 114, M20	Fig 72 Fynd 153, M29
Fig 59 Fynd 91, M13	Fig 73 Fynd 92, M13
Fig 60, Fynd 77, M11	
Fig 61 Fynd 71, M9	

Skala 1:1

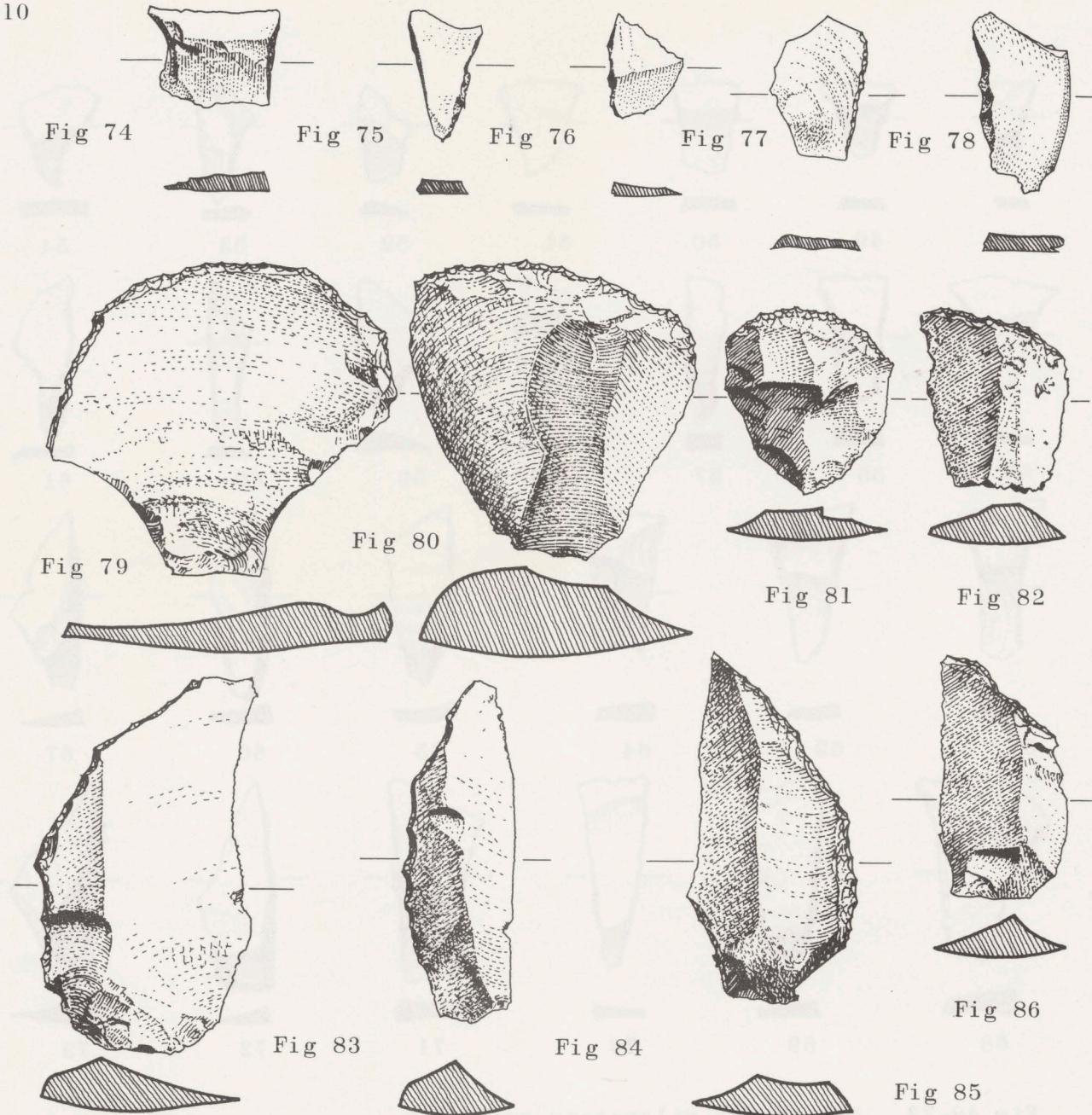

Fig 74-78 Förarbeten till tväreggade pilspetsar

Figs 74-78 Rough-outs for transverse arrowheads

Fig 78-81 Skrapor Fig 82 Skrapa eller kniv Fig 83-86 Knivar

Figs 78-81 Scrapers Fig 82 Scraper or knife Figs 83-86 Knives

Fig 74	Fynd 45, M4
Fig 75	Fynd 71, M9
Fig 76	Fynd 85, M12
Fig 77	Fynd 39, M2
Fig 78	Fynd 48, M4
Fig 79	Fynd 38, M2
Fig 80	Fynd 38, M2
Fig 81	Fynd 62, M7
Fig 82	Fynd 101, M17
Fig 83	Fynd 130, M24
Fig 84	Fynd 112, M19
Fig 85	Fynd 57, M6
Fig 86	Fynd 140, M25

Fig 74	Find 45, M4
Fig 75	Find 71, M9
Fig 76	Find 85, M12
Fig 77	Find 39, M2
Fig 78	Find 48, M4
Fig 79	Find 38, M2
Fig 80	Find 38, M2
Fig 81	Find 62, M7
Fig 82	Find 101, M17
Fig 83	Find 130, M24
Fig 84	Find 112, M19
Fig 85	Find 57, M6
Fig 86	Find 140, M25

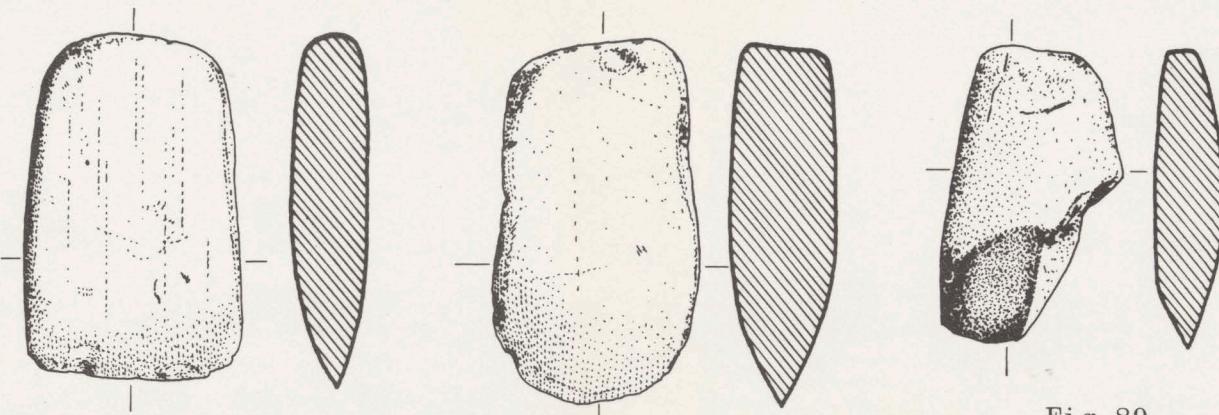

Fig 89

Fig 87

Fig 88

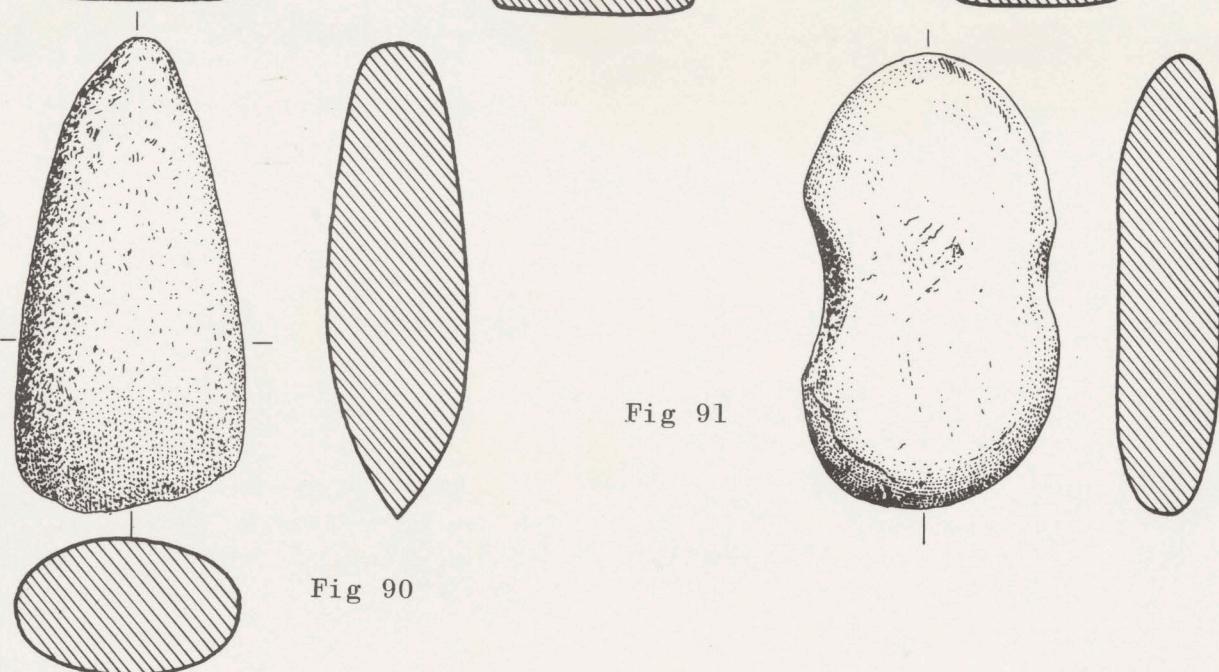

Fig 91

Fig 90

Fig 87-90 Slipade bergartsyxor av olika typer
 Figs 87-90 Polished stone axes of different types
 Fig 91 Sänke av bergart
 Fig 91 Netsinker of stone

Fig 87	Fynd 38, M2	Fig 87	Find 38, M2
Fig 88	Fynd 38, M2	Fig 88	Find 38, M2
Fig 89	Fynd 83, M13	Fig 89	Find 83, M13
Fig 90	Fynd 156, M21 el 26?	Fig 90	Find 156, M21 or 26?
Fig 91	Fynd 163, Ytpl 2	Fig 91	Find 163, Surface collection 2

Neg.nr. B 6850

Översikt från ostsydost. Till vänster Korsåsen med boplatserna 23:S 44 och 23:S 187, till höger Toftåsen. I bakgrunden Frölunda centrum. (Foto 1972 - jfr foto från 1965, B 246).

Neg.nr. B 6851

Norra delen av boplatserna med område C och D markerade. I bakgrunden dalgången mellan Näsetvägen och Askim. Från vänster (1973).

Neg.nr. B 6852

Södra delen av boplatserna med område A och B ungefärlig. I bakgrunden område C. Från söder. (Foto 1973 efter röjning för vägen).